

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Tdo/77/2023
Identifikačné číslo spisu:	8721010663
Dátum vydania rozhodnutia:	19.02.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Martina Zeleňáková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:8721010663.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martiny Zeleňákovvej a sudcov JUDr. Pavla Farkaša a JUDr. Dušana Krč-Šeberu v trestnej veci obvineného H. F., pre zločin skrátene dane a poistného podľa § 276 ods. 1, ods. 4 Trestného zákona (v znení účinnom od 1. októbra 2012 do 6. augusta 2024), na neverejnom zasadnutí s verejným vyhlásením rozsudku konanom 19. februára 2025 v Bratislave, o dovolaní obvineného H. F. proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 12. apríla 2023, sp. zn. 4To/6/2023, takto

rozhodol:

I. Rozsudkom Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 4To/6/2023 z 12. apríla 2023 bol z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku,

p o r u š e n ý z á k o n

v ustanovení § 168 ods. 1 Trestného poriadku,

v n e p r o s p e c h obvineného H. F..

Podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku zrušuje rozsudok Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 4To/6/2023 z 12. apríla 2023 a zrušuje aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku prikazuje Krajskému súdu v Prešove, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

II. Na základe § 380 ods. 2 Trestného poriadku obvineného H. F., narodeného X. Y. XXXX v F. - X. X., trvale bytom Q., P. XXX/XX, okres F., toho času vo výkone trestu odňatia slobody v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Prešov n e b e r i e d o v ä z b y.

Odôvodnenie

I. Rozsudkom Okresného súdu Poprad (ďalej tiež „okresný súd" alebo „súd prvého stupňa") z 9.

novembra 2022, sp. zn. 5T/48/2021, bol obvinený H. F. (ďalej tiež „obvinený“ alebo „dovolateľ“) uznaný vinným zo zločinu skrátenia dane a poisťného podľa § 276 ods. 1, ods. 4 Trestného zákona (účinného do 30. septembra 2012), na tom skutkovom základe, že

- ako konateľ obchodnej spoločnosti T. s.r.o., so sídlom X. XXX, XXX XX X., IČO:XXXXXXXXX a ako osoba zodpovedná za riadne plnenie daňových povinností obchodnej spoločnosti T. s.r.o., vedomý si svojej povinnosti vykonávať svoju pôsobnosť s odbornou starostlivosťou, v úmysle skrátiť daň z pridanej hodnoty a túto neuhradiť do štátneho rozpočtu, v daňových priznaniach obchodnej spoločnosti T. s. r. o. k dani z pridanej hodnoty podaných v období od 27.02.2012 do 26.11.2012 príslušnému správcovi dane - Daňovému úradu Prešov, pobočka Poprad neoprávnene a teda v rozpore s § 49 ods. 1, ods. 2 písm. a) a § 51 ods. 1 písm. a) zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov uplatnil odpočítanie z pridanej hodnoty z faktúr vystavených dodávateľom obchodnou spoločnosťou F. s.r.o., O. X, XXX XX, W., IČO: XXXXXXXXX, za dodané stavebné práce, ktoré však dodávateľ obchodná spoločnosť F. s.r.o. reálne nedodala a teda v daňovom priznaní obchodnej spoločnosti T. s. r. o. k dani z pridanej hodnoty podanom dňa 27.02.2012 za zdaňovacie obdobie január 2012 uviedol vlastnú daňovú povinnosť vo výške 2.660,29 Eur a zároveň neoprávnene odpočítal daň z pridanej hodnoty z faktúr od dodávateľa obchodnej spoločnosti F. s.r.o. č. 012012001 zo dňa 08.02.2012 na sumu 25.712,44 Eur a DPH vo výške 5.142,49 Eur, č. 012012002 zo dňa 14.02.2012 na sumu 475.887,71 Eur a DPH vo výške 95.177,54 Eur a č. 012012003 zo dňa 14.02.2012 na sumu 232.501,50 Eur a DPH vo výške 46.500,30 Eur, čím takto skrátil daň z pridanej hodnoty za zdaňovacie obdobie január 2012 vo výške 146.820,33 Eur, v daňovom priznaní obchodnej spoločnosti T. s.r.o. k dani z pridanej hodnoty podanom dňa 26.03.2012 za zdaňovacie obdobie február 2012 uviedol vlastnú daňovú povinnosť vo výške 971,70 Eur a zároveň neoprávnene odpočítal daň z pridanej hodnoty z faktúr od dodávateľa obchodnej spoločnosti F. s.r.o. č. 012012007 zo dňa 12.03.2012 na sumu 183.867,20 Eur a DPH vo výške 36.773,44 Eur, čím takto skrátil daň z pridanej hodnoty za zdaňovacie obdobie február 2012 vo výške 36.773,44 Eur, v daňovom priznaní obchodnej spoločnosti T. s.r.o. k dani z pridanej hodnoty podanom dňa 25.04.2012 za zdaňovacie obdobie marec 2012 uviedol vlastnú daňovú povinnosť vo výške 1.897,17 Eur a zároveň neoprávnene odpočítal daň z pridanej hodnoty z faktúr od dodávateľa obchodnej spoločnosti F. s.r.o. č. 012012008 zo dňa 31.03.2012 na sumu 587.954,57 Eur a DPH vo výške 117.590,91 Eur, č. 012012009 zo dňa 31.03.2012 na sumu 14.347,20 Eur a DPH vo výške 2.869,44 Eur, čím takto skrátil daň z pridanej hodnoty za zdaňovacie obdobie marec 2012 vo výške 120.460,35 Eur, v daňovom priznaní obchodnej spoločnosti T. s.r.o. k dani z pridanej hodnoty podanom dňa 25.05.2012 za zdaňovacie obdobie apríl 2012 uviedol vlastnú daňovú povinnosť vo výške 1.987,78 Eur a zároveň neoprávnene odpočítal daň z pridanej hodnoty z faktúr od dodávateľa obchodnej spoločnosti F. s.r.o. č. 012012012 zo dňa 25.04.2012 na sumu 6.493,00 Eur a DPH vo výške 1.298,60 Eur, č. 012012013 zo dňa 30.04.2012 na sumu 99.390,80 Eur a DPH vo výške 19.878,16 Eur, č. 012012014 zo dňa 30.04.2012 na sumu 9.396,00 Eur a DPH vo výške 1.879,20 Eur, č. 012012015 zo dňa 30.04.2012 na sumu 382.887,00 Eur a DPH vo výške 76.577,40 Eur, č. 012012016 zo dňa 30.04.2012 na sumu 1.989,00 Eur a DPH vo výške 397,80 Eur, č. 012012018 zo dňa 30.04.2012 na sumu 5.256,00 Eur a DPH vo výške 1.051,20 Eur, čím takto skrátil daň z pridanej hodnoty za zdaňovacie obdobie apríl 2012 vo výške 101.082,36 Eur, v daňovom priznaní obchodnej spoločnosti T. s.r.o. k dani z pridanej hodnoty podanom dňa 25.06.2012 za zdaňovacie obdobie máj 2012 uviedol vlastnú daňovú povinnosť vo výške 448,20 Eur a zároveň neoprávnene odpočítal daň z pridanej hodnoty z faktúr od dodávateľa obchodnej spoločnosti F. s.r.o. č. 012012019 zo dňa 31.05.2012 na sumu 9.240,00 Eur a DPH vo výške 1.848,00 Eur, č. 012012020 zo dňa 31.05.2012 na sumu 10.395,00 Eur a DPH vo výške 2.079,00 Eur, č. 012012021 zo dňa 31.05.2012 na sumu 263.368,00 Eur a DPH vo výške 52.673,60 Eur, čím takto skrátil daň z pridanej hodnoty za zdaňovacie obdobie máj 2012 vo výške 56.600,60 Eur, v daňovom priznaní obchodnej spoločnosti T. s.r.o. k dani z pridanej hodnoty podanom dňa 25.07.2012 za zdaňovacie obdobie jún 2012 uviedol vlastnú daňovú povinnosť vo výške 1.307,17 Eur a zároveň neoprávnene odpočítal daň z pridanej hodnoty z faktúr od dodávateľa obchodnej spoločnosti F. s.r.o. č. 012012037 zo dňa 30.06.2012 na sumu 4.122,50 Eur a DPH vo výške 824,50 Eur, č. 012012036 zo dňa 30.06.2012 na sumu 8.450,64 Eur a DPH vo výške 1.690,13 Eur, č. 012012035 zo dňa 30.06.2012 na sumu 11.358,00 Eur a DPH vo výške 2.271,60 Eur, č. 012012034 zo dňa 30.06.2012 na sumu 2.134,00 Eur a DPH vo výške 426,80

Eur, č. 012012033 zo dňa 30.06.2012 vo výške neoprávnene fakturovanej sumy 378.419,15 Eur s DPH vo výške 75.683,83 Eur, čím takto skrátil daň z pridanej hodnoty za zdaňovacie obdobie jún 2012 vo výške 80.896,86 Eur a v daňovom priznaní obchodnej spoločnosti T. s.r.o. k dani z pridanej hodnoty podanom dňa 26.11.2012 za zdaňovacie obdobie október 2012 si uplatnil nadmerný odpočet vo výške 342,14 Eur za súčasného neoprávneného odpočítania dane z pridanej hodnoty z faktúr od dodávateľa obchodnej spoločnosti F. s.r.o. č. 012012056 zo dňa 23.10.2012 vo výške neoprávnene fakturovanej sumy 340.362,90 Eur s DPH vo výške 68.072,58 Eur, č. 012012057 zo dňa 23.10.2012 na sumu 2.831,00 € a DPH vo výške 566,20 Eur, čím takto skrátil daň z pridanej hodnoty za zdaňovacie obdobie október 2012 vo výške 68.638,78 Eur, čím takto za zdaňovacie obdobia január 2012, február 2012, marec 2012, apríl 2012, máj 2012, jún 2012 a október 2012 neoprávnene ponížil daňovú povinnosť obchodnej spoločnosti T. s.r.o. na dani z pridanej hodnoty za vyššie uvedené zdaňovacie obdobia k dani z pridanej hodnoty, spolu vo výške 611.272,72 Eur a v tejto výške aj skrátil daň z pridanej hodnoty, ktorá tým nebola odvedená do štátneho rozpočtu Slovenskej republiky.

Za to okresný súd uložil obvinenému podľa § 276 ods. 4 Trestného zákona (účinného do 30. septembra 2012), § 38 ods. 2 Trestného zákona, § 39 ods. 1 Trestného zákona, trest odňatia slobody vo výmere 5 (päť) rokov, pre výkon ktorého ho podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia.

Súd prvého stupňa obvinenému zároveň podľa § 61 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona (účinného do 30. septembra 2012) uložil trest zákazu činnosti vykonávať funkciu štatutárneho zástupcu obchodných spoločností na 5 (päť) rokov.

Proti tomuto rozsudku okresného súdu podali prokurátor Okresnej prokuratúry Poprad (ďalej aj „prokurátor“) a obvinený odvolania s tým, že na podklade odvolania prokurátora Krajský súd v Prešove (ďalej tiež „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) rozsudkom z 12. apríla 2023, sp. zn. 4To/6/2023 podľa § 321 ods. 1 písm. d), písm. e) Trestného poriadku zrušil napadnutý rozsudok v celom rozsahu a na základe § 322 ods. 3 Trestného poriadku sám rozhodol tak, že obvineného uznal vinným zo zločinu skrátenia dane a poistného podľa § 276 ods. 1, ods. 4 Trestného zákona (účinného od 1. októbra 2012), na tom skutkovom základe, že

- ako konateľ obchodnej spoločnosti T. s.r.o., so sídlom X. XXX, XXX XX X., IČO: XXXXXXXX a ako osoba zodpovedná za riadne plnenie daňových povinností obchodnej spoločnosti T. s.r.o., vedomý si svojej povinnosti vykonávať svoju pôsobnosť s odbornou starostlivosťou, v úmysle skrátiť daň z pridanej hodnoty a túto neuhradiť do štátneho rozpočtu, v daňových priznaniach obchodnej spoločnosti T. s.r.o. k dani z pridanej hodnoty podaných v období od 27.02.2012 do 26.11.2012 príslušnému správcovi dane - Daňovému úradu Prešov, pobočka Poprad neoprávnene a teda v rozpore s § 49 ods. 1, ods. 2 písm. a/ a § 51 ods. 1 písm. a/ zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov uplatnil odpočítanie z pridanej hodnoty z faktúr vystavených dodávateľom obchodnou spoločnosťou F. s.r.o., O. X, XXX XX, W., IČO: XXXXXXXX, za dodané stavebné práce, ktoré však dodávateľ obchodná spoločnosť F. s.r.o. reálne nedodala a teda v daňovom priznaní obchodnej spoločnosti T. s.r.o. k dani z pridanej hodnoty podanom dňa 27.02.2012 za zdaňovacie obdobie január 2012 uviedol vlastnú daňovú povinnosť vo výške 2.660,29 Eur a zároveň neoprávnene odpočítal daň z pridanej hodnoty z faktúr od dodávateľa obchodnej spoločnosti F. s.r.o. č. 012012001 zo dňa 08.02.2012 na sumu 25.712,44 Eur a DPH vo výške 5.142,49 Eur, č. 012012002 zo dňa 14.02.2012 na sumu 475.887,71 Eur a DPH vo výške 95.177,54 Eur a č. 012012003 zo dňa 14.02.2012 na sumu 232.501,50 Eur a DPH vo výške 46.500,30 Eur, čím takto skrátil daň z pridanej hodnoty za zdaňovacie obdobie január 2012 vo výške 146.820,33 Eur, v daňovom priznaní obchodnej spoločnosti T. s.r.o. k dani z pridanej hodnoty podanom dňa 26.03.2012 za zdaňovacie obdobie február 2012 uviedol vlastnú daňovú povinnosť vo výške 971,70 Eur a zároveň neoprávnene odpočítal daň z pridanej hodnoty z faktúr od dodávateľa obchodnej spoločnosti F. s.r.o. č. 012012007 zo dňa 12.03.2012 na sumu 183.867,20 Eur a DPH vo výške 36.773,44 Eur, čím takto skrátil daň z pridanej hodnoty za zdaňovacie obdobie február 2012 vo výške 36.773,44 Eur, v daňovom priznaní obchodnej spoločnosti T. s.r.o. k dani z pridanej hodnoty podanom dňa 25.04.2012 za zdaňovacie obdobie marec 2012 uviedol

vlastnú daňovú povinnosť vo výške 1.897,17 Eur a zároveň neoprávnene odpočítal daň z pridanej hodnoty z faktúr od dodávateľa obchodnej spoločnosti F. s.r.o. č. 012012008 zo dňa 31.03.2012 na sumu 587.954,57 Eur a DPH vo výške 117.590,91 Eur, č. 012012009 zo dňa 31.03.2012 na sumu 14.347,20 Eur a DPH vo výške 2.869,44 Eur, čím takto skrátil daň z pridanej hodnoty za zdaňovacie obdobie marec 2012 vo výške 120.460,35 Eur, v daňovom priznaní obchodnej spoločnosti T. s.r.o. k dani z pridanej hodnoty podanom dňa 25.05.2012 za zdaňovacie obdobie apríl 2012 uviedol vlastnú daňovú povinnosť vo výške 1.987,78 Eur a zároveň neoprávnene odpočítal daň z pridanej hodnoty z faktúr od dodávateľa obchodnej spoločnosti F. s.r.o. č. 012012012 zo dňa 25.04.2012 na sumu 6.493,00 Eur a DPH vo výške 1.298,60 Eur, č. 012012013 zo dňa 30.04.2012 na sumu 99.390,80 Eur a DPH vo výške 19.878,16 Eur, č. 012012014 zo dňa 30.04.2012 na sumu 9.396,00 Eur a DPH vo výške 1.879,20 Eur, č. 012012015 zo dňa 30.04.2012 na sumu 382.887,00 Eur a DPH vo výške 76.577,40 Eur, č. 012012016 zo dňa 30.04.2012 na sumu 1.989,00 Eur a DPH vo výške 397,80 Eur, č. 012012018 zo dňa 30.04.2012 na sumu 5.256,00 Eur a DPH vo výške 1.051,20 Eur, čím takto skrátil daň z pridanej hodnoty za zdaňovacie obdobie apríl 2012 vo výške 101.082,36 Eur, v daňovom priznaní obchodnej spoločnosti T. s.r.o. k dani z pridanej hodnoty podanom dňa 25.06.2012 za zdaňovacie obdobie máj 2012 uviedol vlastnú daňovú povinnosť vo výške 448,20 Eur a zároveň neoprávnene odpočítal daň z pridanej hodnoty z faktúr od dodávateľa obchodnej spoločnosti F. s.r.o. č. 012012019 zo dňa 31.05.2012 na sumu 9.240,00 Eur a DPH vo výške 1.848,00 Eur, č. 012012020 zo dňa 31.05.2012 na sumu 10.395,00 Eur a DPH vo výške 2.079,00 Eur, č. 012012021 zo dňa 31.05.2012 na sumu 263.368,00 Eur a DPH vo výške 52.673,60 Eur, čím takto skrátil daň z pridanej hodnoty za zdaňovacie obdobie máj 2012 vo výške 56.600,60 Eur, v daňovom priznaní obchodnej spoločnosti T. s.r.o. k dani z pridanej hodnoty podanom dňa 25.07.2012 za zdaňovacie obdobie jún 2012 uviedol vlastnú daňovú povinnosť vo výške 1.307,17 Eur a zároveň neoprávnene odpočítal daň z pridanej hodnoty z faktúr od dodávateľa obchodnej spoločnosti F. s.r.o. č. 012012037 zo dňa 30.06.2012 na sumu 4.122,50 Eur a DPH vo výške 824,50 Eur, č. 012012036 zo dňa 30.06.2012 na sumu 8.450,64 Eur a DPH vo výške 1.690,13 Eur, č. 012012035 zo dňa 30.06.2012 na sumu 11.358,00 Eur a DPH vo výške 2.271,60 Eur, č. 012012034 zo dňa 30.06.2012 na sumu 2.134,00 Eur a DPH vo výške 426,80 Eur, č. 012012033 zo dňa 30.06.2012 vo výške neoprávnene fakturovanej sumy 378.419,15 Eur s DPH vo výške 75.683,83 Eur, čím takto skrátil daň z pridanej hodnoty za zdaňovacie obdobie jún 2012 vo výške 80.896,86 Eur a v daňovom priznaní obchodnej spoločnosti T. s.r.o. k dani z pridanej hodnoty podanom dňa 26.11.2012 za zdaňovacie obdobie október 2012 si uplatnil nadmerný odpočet vo výške 342,14 Eur za súčasného neoprávneného odpočítania dane z pridanej hodnoty z faktúr od dodávateľa obchodnej spoločnosti F. s.r.o. č. 012012056 zo dňa 23.10.2012 vo výške neoprávnené fakturovanej sumy 340.362,90 Eur s DPH vo výške 68.072,58 Eur, č. 012012057 zo dňa 23.10.2012 na sumu 2.831,00 Eur a DPH vo výške 566,20 Eur, čím takto skrátil daň z pridanej hodnoty za zdaňovacie obdobie október 2012 vo výške 68.638,78 Eur, čím takto za zdaňovacie obdobia január 2012, február 2012, marec 2012, apríl 2012, máj 2012, jún 2012 a október 2012 neoprávnene ponížil daňovú povinnosť obchodnej spoločnosti T. s.r.o. na dani z pridanej hodnoty za vyššie uvedené zdaňovacie obdobia k dani z pridanej hodnoty, spolu vo výške 611.272,72 Eur a v tejto výške aj skrátil daň z pridanej hodnoty, ktorá tým nebola odvedená do štátneho rozpočtu Slovenskej republiky.

Za to krajský súd uložil obvinenému podľa § 276 ods. 4 Trestného zákona, § 36 písm. j) Trestného zákona, § 38 ods. 2, ods. 3 Trestného zákona, § 39 ods. 1 Trestného zákona, trest odňatia slobody vo výmere 5 (päť) rokov, pre výkon ktorého ho podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom strázenia.

Odvolací súd obvinenému zároveň uložil podľa § 61 ods. 1, ods. 2, ods. 5 Trestného zákona (účinného od 1. októbra 2012), trest zákazu činnosti výkonu štatutárneho orgánu právnickej osoby na 6 (šesť) rokov.

Odvolanie obvineného krajský súd podľa § 319 Trestného poriadku zamietol.

Proti naposledy označenému rozsudku krajského súdu podal obvinený, prostredníctvom svojho obhajcu JUDr. Ondreja Urbana, MBA, advokáta so sídlom v Bratislave, Červeňova 15, vo svoj prospech

dovolenie z dôvodov plynúcich z ustanovení § 371 ods. 1 písm. c), písm. g), písm. h), písm. i) Trestného poriadku.

V dôvodoch podaného dovolania po zrekapitulovaní priebehu súdneho konania predchádzajúceho podanému dovolaniu (poukazujúc na obsah odôvodnení súdnych rozhodnutí, obsah riadneho opravného prostriedku, vytýkané vady, ktoré mieni v dovolaní bližšie špecifikovať), vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku (porušenie práva obvineného na obhajobu zásadným spôsobom) namietal, že rozhodnutia súdov nižších stupňov sú nepreskúmateľné, pretože neobsahujú dostatočne určité a zrozumiteľné odôvodnenie. Nepreskúmateľnosť predmetných rozhodnutí videl obvinený najmä v tom, že ich odôvodnenia sú založené na tom, že faktúry (spoločnosti F. s.r.o.) nemali fakturovať reálne dodané práce voči spoločnosti obvineného T. s.r.o., v oboch rozsudkoch však žiadna z 22 faktúr nie je špecifikovaná jej popisom prác a z rozsudkov sa tak nie je možné dozvedieť, čo bolo fakturované, čoho a akej stavby sa týkala, či a akým súpisom prác bola predmetná faktúra podložená a v porovnaní s tým v rozsudkoch absentuje aj akékoľvek porovnanie skutkového stavu (reality) v podobe špecifikácie príslušných stavieb, ktorých sa dané faktúry týkali. V konaní totiž nebol, podľa názoru obvineného, produkován ani vykonaný žiaden dôkaz (napríklad miestnym zisťovaním, ohliadkou), ktorý by dokazoval, či sa dané práce na danom mieste mohli alebo nemohli uskutočniť, faktúry sú pritom súčasťou popisu skutku, z ktorého bol uznaný za vinného, avšak akýkoľvek nezaujatý čitateľ alebo posudzovateľ (vrátane dovolacieho súdu) sa ani z jedného z napadnutých rozsudkov nič skutkové o faktúrach nedozvie. Nad rámec uvedeného dovolaateľ dodal, že predmetné faktúry sa týkali viacerých stavieb, a to Apolka 1 Bratislava, Reduta SF Bratislava, Petržalka City Bratislava, Brána JIT Volkswagen v Bratislave, vodná elektrárň Košice a obchvat Galanta, z napadnutých rozsudkov však vyplýva, akoby sa súdy zamerali len na stavbu Apolka 1 Bratislava, pretože o žiadnej z iných stavieb niet v rozsudkoch ani zmienky. Obvinený zdôraznil, že k stavbe Apolka 1 pritom predložil ešte pri daňovej kontrole aj stavebný denník, pričom pri ostatných stavbách sa denník nevedol, pretože nešlo o stavby, kde by to bolo povinné s tým, že každá z faktúr bola ním predložená s oboma stranami podpísaným súpisom vykonaných prác, čo však rozsudky opäť žiadnym spôsobom nereflektovali. Dovolaateľ ďalej namietal, že súdy nižšieho stupňa v dôvodoch ich rozhodnutí konštatovali, že faktúry fakturovali „nezrealizované“ alebo „reálne nadhodnotené“ alebo „fiktívne“ práce, avšak v oboch rozsudkoch absentuje zdôvodnenie a špecifikovanie tohto tvrdenia, pritom podľa názoru obvineného, ide o zásadnú skutočnosť majúcu vplyv na celú prejednávajúcu trestnú vec, pretože bez konkrétneho, náležitého a podrobne špecifikovaného vysvetlenia a súdom vyhodnotenej neoprávnenosti každej jednotlivéj faktúry z celkového počtu 22 nemožno voči odsúdenému konštatovať protiprávne konanie a tým ani založiť spravodlivý proces. V tejto súvislosti obvinený namietal, že ide o faktúry z roku 2012, teda historicky späť 11 rokov, čím ich porovnanie s realitou je podstatne sťažené, ak nie nemožné (to, čo fakturovali, sa za 11 rokov v realite podstatne zmenilo), pritom v konaní bolo preukázané, že spoločnosť F. s.r.o. ani žiadne podklady nemá, lebo jednak zanikla a jednak jej kompletne účtovníctvo malo zhorieť v aute a navyše povinnosť archivácie dokladov je zákonom číslo 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty stanovená na maximálne 10 rokov. Takúto situáciu považoval dovolaateľ za neodstrániteľnú dôkaznú núdzu, ktorú však, podľa jeho názoru, bolo potrebné vyhodnotiť v jeho prospech v zmysle zásady „in dubio pro reo“. V tejto súvislosti poukázal na odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu (strana 17), kde krajský súd uviedol, že nebolo zrejmé, či ide o práce nezrealizované, nadhodnotené alebo fiktívne, avšak z vykonaného dokazovania je zrejmé, že tieto práce a materiály boli fakturované v rozpore so skutočnosťou, no bez vysvetlenia, z ktorého vykonaného dokazovania takýto záver vyplýva, za takejto situácie potom z rozsudkov súdov nižšieho stupňa plynie pocit, že aj keď súdom niečo (faktúry) nebolo zrejmé, aj tak obžalovaného odsúdili, „lebo“. Za nevysvetlený, a teda nepreskúmateľný považoval dovolaateľ aj záver súdov o cieľi, motíve alebo dokonca úmysle konania obvineného namietajúc pritom, že faktúry on nevystavoval (respektíve spoločnosť T. s.r.o. ako odberateľ služieb a tovarov), ale spoločnosť F., s.r.o. (zastúpená úplne iným konateľom pánom P.) ako dodávateľ, čím obvinený nemohol mať žiaden účel pre ich vystavovanie inou osobou, teda súdy nižšieho stupňa odsúdili obvineného za niečo, čo uskutočnila iná spoločnosť (F. s.r.o.). Dovolaateľ ďalej vyčítal súdom nižšieho stupňa, že nepotrebovali odborne spôsobilú osobu na posúdenie stavebných prác, ale „vystačili si“ s posúdením daňového úradu a jeho pracovníkov a ich výpoveďami, hoci zamestnanci daňového úradu nie sú svedkami v merite veci, ale len svedkami následného procesu administratívneho a kontrolného

postupu daňového úradu. Napokon obvinený poukázal na konštatovanie odvolacieho súdu na strane 14 jeho rozsudku, kde uviedol, že v danom prípade je potrebné poukázať na typické znaky daňových trestných činov, ktoré spočívajú v skutočnosti, že v prípade, ak dochádza k preverovaniu jednotlivých platieb pri daňových trestných činoch na základe vystavených faktúr, dochádza k údajnej strate, krádeži, prípadne k zničeniu účtovníctva a následnému prepisu jednotlivých ich spoločnosti na takzvaných bielych koňov, teda osoby, ktoré za finančnú odmenu prevezmú danú spoločnosť na seba, neuvedomujúc si dôsledky svojho konania, pričom ide väčšinou o jednotlivcov zo sociálne slabšieho prostredia, namietajúc, že takéto konštatovanie je nepreskúmateľné, pretože nejaké skúsenosti súdu z iných prípadov nemôže súd aplikovať na vec dovolateľa, navyše samotný obvinený žiadne účtovníctvo nezničil, teda takéto zhodnotenie súdu nemá oporu vo vykonanom dokazovaní, je svojvoľné a slúži len na účelové a bezbrehé posilnenie jeho zaujatej odsudzujúcej argumentácie voči odsúdenému. Dovolateľ dospel k záveru, že súdy nižšieho stupňa hodnotili vykonané dokazovanie výlučne v jeho neprospech s tým, že nesprávne vyhodnotenie dôkazov a dôkaznej situácie tak viedlo aj k nesprávnemu právnomu posúdeniu, pretože dôkazná situácia neumožňovala subsumovať skutky pod niektorú zo skutkových podstat trestných činov, ale naopak, mala viesť k oslobodeniu obžalovaného. Obvinený poukazuje na rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej tiež „ústavný súd“) a Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej tiež „ESLP“) zdôraznil, že imanentnou súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu je aj právo na riadny a spravodlivý proces a v rámci neho aj právo na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Porušenie svojho práva na obhajobu videl obvinený aj v tom, že súd prvého stupňa na hlavnom pojednávaní konanom 9. novembra 2022 odmietol vykonať dôkaz prehratím obrazových záznamov z USB o stavbe Apolka Bratislava a oboznámením 5 kusov fotografií súvisiacich s dotknutou stavbou s tým, že na dotknutom hlavnom pojednávaní boli vykonávané len dôkazy v neprospech obvineného. V tejto súvislosti poukázal dovolateľ na rozhodnutia ústavného súdu a ESLP a namietal, že odmietnutie žiadosti obžalovaného o vykonanie ním navrhovaných dôkazov v trestnom konaní musí byť súdom náležite zdôvodnené k čomu v prejednávanej veci, podľa jeho názoru, nedošlo, poukazuje pritom na doktrínu opomenutých dôkazov, Perna test umožňujúci posúdenie, či sa o opomenutý dôkaz jedná s tým, že nevyhovenie dôkazného návrhu strany sporu možno odôvodniť len troma dôvodmi, a to že navrhnutý dôkaz je bez relevantnej súvislosti s predmetom konania, alebo navrhnutý dôkaz neoverí/nevyvráti tvrdenú skutočnosť (nedisponuje vypovedacou kapacitou), alebo ide o nadbytočný dôkaz, pričom v prejednávanej veci okresný súd odôvodnil nevykonanie obhajobou navrhovaných dôkazov, podľa názoru dovolateľa, len strohým vyjadrením, že to nepovažuje za dôležité pre rozhodnutie, čo obvinený považoval za svojvoľné a v príkrom rozpore s ním uvádzanou judikatúrou a so základnými zásadami trestného konania, navyše súd prvého stupňa nevypočul ani jedného z bratov P., čo odvolací súd odobril. Naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku teda porušenie svojho práva na obhajobu zásadným spôsobom videl dovolateľ aj v tom, že súd prvého stupňa neumožnil jeho druhému obhajcovi JUDr. Felšöcimu zúčastniť sa hlavného pojednávania konaného 9. novembra 2022 (v Poprade), keďže sa o ňom dozvedel až v pondelok 7. novembra 2022 v Bratislave, pričom obvinený sa s ním nestihol poradiť a naviac obhajca sa na dané pojednávanie nemohol dostaviť, a preto sa z účasti na ňom riadne ospravedlnil a žiadal o jeho odročenie, okresný súd však konal v jeho neprítomnosti, pričom odvolací súd jeho postup odobril s odôvodnením, že dotknutého hlavného pojednávania sa zúčastnil druhý obhajca obvineného, a to JUDr. Toman. Naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku spočívajúci v tom, že rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom, videl obvinený v tom, že odvolací súd sa na prelome strán 16 a 17 svojho rozhodnutia odvoláva na znalecký posudok konštatujúc, že stavba Apolka centrum mala byť nadhodnotená, pričom z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia nie je zrejmé, o aký znalecký posudok sa má jednať, keď navyše znalecký posudok sa v spise nenachádza a pokiaľ by malo ísť o znalecký posudok vypracovaný v rámci daňovej kontroly, takýto posudok nie je dôkazom v trestnom konaní. K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku dovolateľ uviedol, že súdy nižšieho stupňa pri výmere trestu nijako neprihliadli, hoci si to vyžaduje individualizácia trestu a princíp proporcionality, na výsledky daňového konania, ktoré predchádzalo trestnému konaniu, a na z neho plynúcu skutočnosť, že spoločnosť T. s.r.o., ktorej konateľom v tom čase bol obvinený, bol rozhodnutiami Daňového úradu Prešov vyrubený rozdiel dane poukazuje pritom na rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky, Najvyššieho súdu

Slovenskej republiky, Krajského súdu v Trenčíne a ústavného súdu. Naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku spočívajúcего v tom, že rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávného ustanovenia videl dovolateľ v tom, že súdy nižšieho stupňa nesprávne posúdili zistený skutkový stav v otázke nemožnosti uznania odberateľa (T. s.r.o.) vinným a zodpovedným na podklade okolností na strane dodávateľa, v otázke nemožnosti konštatovania nezrealizovania, nadhodnotenosti a fiktívnosti faktúr, respektíve pohľadávok a nárokov týkajúcich sa stavebných prác bez ich posúdenia vo vzťahu k skutkovému stavu zo strany odborne spôsobilé osoby z odboru stavebníctva, v otázke nemožnosti vyvodzovania negatívnych záverov voči obžalovanému súdom len na podklade výsledkov daňovej kontroly a nemožnosti považovania pracovníkov daňového úradu ako usvedčujúcich svedkov voči obžalovanému a v otázke nesprávnosti postupu orgánov činných v trestnom konaní spočívajúcom v prenesení dôkazného bremena v trestnom konaní z prokuratúry na obvineného. V tejto súvislosti dovolateľ namietal, že spoločnosť T. s.r.o. nebola žiadnym spôsobom personálne, ani materiálne prepojená so spoločnosťou F. s.r.o. a aj keď v procese realizácie niektorých stavebných prác obvinený uhrádzal niektoré platby v hotovosti dodávateľom spoločnosti F. s.r.o., takéto občasnú zastupovanie pri platiach je v stavebníctve a pri väčších stavebných zákazkách normálne, bežné, avšak obvinený žiadnym spôsobom nemohol ovplyvniť majetkové, účtovné a ani iné pomery, či fungovanie a podnikanie na strane spoločnosti F. s.r.o., teda ani skutočnosť, či a cez akých zamestnancov alebo subdodávateľov fungovali, kde objednávali materiál, akú techniku používali, ako viedli účtovníctvo a podobne. Vykonaným dokazovaním nebolo, podľa názoru obvineného, preukázané, že by pán P. bol obvineného takzvaným bielym koňom a že konal podľa jeho pokynov s tým, že obvinený so spoločnosťou F. s.r.o. v minulosti spolupracoval aj na iných stavbách a mal s ňou dobrú skúsenosť. Dovolať ďalej namietal, že v stavebníctve na Slovensku už skoro neexistuje spoločnosť, ktorá by stavebné práce uskutočňovala vlastnými zamestnancami a vlastnou technikou (až na výnimky ako napríklad Doprastav, Váhostav), ale uskutočňuje sa to skoro výlučne cez subdodávateľov a prenájom stavebnej a inej techniky s tým, že povinnosť mať materiálne alebo personálne zabezpečenie alebo zamestnancov nie je žiadnou zákonnou povinnosťou. V tejto súvislosti obvinený rozporoval odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu na strane 16 a namietal, že skutočnosti na strane spoločnosti F. s.r.o. nemôžu zakladať trestnú ani inú zodpovednosť obvineného ako konateľa spoločnosti T. s.r.o. a poukazujúc na rozsudky súdneho dvora namietal, že objektívnymi dôkazmi v jeho neprospech nie sú a nemôžu byť skutočnosti, že dodávateľ (v tomto prípade F. s.r.o.) nespupracuje so správcom dane, respektíve nevie preukázať pôvod nadobudnutých služieb, respektíve nemá k dispozícii relevantné účtovné doklady s tým, že od zdaniteľnej osoby uplatňujúcej si nárok na odpočet DPH nie je možné požadovať preverenie si splnenie povinností na strane osoby vystavujúcej faktúru. Dovolať ďalej vyčítal súdom nižšieho stupňa, že práce špecifikované v každej z dvadsiatich dvoch faktúr odborne neposúdila žiadna odborne spôsobilá osoba, napríklad znalec z odboru stavebníctva, pričom nikto, ani správca dane nevykonával ohliadku na mieste samom, hoci dnešné posúdenie takýchto prác v realite zrejme s ohľadom na odstup času už ani nebude možný. V tejto súvislosti obvinený namietal, že všeobecný súd pri posudzovaní trestnej zodpovednosti obvineného nemôže vychádzať z výsledkov daňovej kontroly, ale musí si vykonať dôkazy sám a sám ich musí aj zhodnotiť, pričom výpoveď zamestnancov daňového úradu nie je dôkazom o skutku, pretože títo sa skutku nezúčastnili. Zároveň dovolateľ namietal, že súdy nižšieho stupňa hodnotili svedecké výpovede výsostne selektívne, pretože tvrdenia svedkov, ktorí potvrdzovali účasť spoločnosti F. s.r.o. na stavbách (Mgr. O., pán O., pán T., Ing. Y.) buď súdy nižšieho stupňa vôbec neuviedli, alebo bagatelizovali, alebo vôbec nepoužili ako okolnosť v prospech obvineného. V tejto súvislosti dovolateľ navrhol, aby dovolací súd výkon napadnutého rozhodnutia podľa § 384 Trestného poriadku odložil alebo prerušil.

Na základe vyššie uvedených dôvodov dovolateľ navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky svojím rozhodnutím vyslovil, že rozsudkom krajského súdu z 12. apríla 2023, sp. zn. 4To/6/2023 a konaním, ktoré mu predchádzalo bol porušený zákon v ustanoveniach § 2 ods. 4, § 2 ods. 10, § 2 ods. 12, § 319 Trestného poriadku v spojení s § 276 ods. 1, ods. 4 Trestného zákona a čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd v neprospech obvineného, podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku zrušil napadnutý rozsudok krajského súdu z 12. apríla 2023, sp. zn. 4To/6/2023, ako aj rozsudok okresného súdu z 9. novembra 2022, sp. zn. 5T/48/2021 a zrušil aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutia

obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad a podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku okresnému súdu prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

K dovolaniu obvineného sa vyjadril prokurátor Okresnej prokuratúry Poprad, ktorý rozhodnutie krajského súdu považoval za zákonné a správne. Vyjadril názor, že dôkazy vykonané nielen v prípravnom konaní, ale predovšetkým na hlavnom pojednávaní, nepochybne preukázali, že zo strany obvineného došlo k naplneniu pojmových znakov stíhaného trestného činu po objektívnej, ale aj subjektívnej stránke s tým, že orgány činné v trestnom konaní nemohli byť a ani neboli viazané rozhodnutiami daňového úradu, pričom listinný materiál súvisiaci s vykonanou daňovou kontrolou bol len podporným dôkazom, keďže počas vyšetrovania a súdneho konania boli vykonávané vlastné dôkazy. Namietal, že výpoveď svedkyne Mgr. Q. B. nebola jediným usvedčujúcim dôkazom poukazujúc pritom na výpovede ďalších svedkov, listinné dôkazy a zdôraznil, že z preberajúcich protokolov z 20. marca 2012, 5. apríla 2012 a 23. júla 2012, ktoré mali potvrdzovať preberanie časti diela obchodnou spoločnosťou F. s.r.o. od odovzdávajúcich subjektov plynie, že ani v jednom prípade nedošlo k prevzatíu osobami oprávnenými na konanie za obchodnú spoločnosť F. s.r.o., ale dielo prevzal v jednom prípade O. a Y., v druhom prípade opätovne O. a naposledy dokonca obvinený, pričom Sociálna poisťovňa potvrdila, že obchodná spoločnosť F. s.r.o. nebola nikdy zaregistrovaná ako zamestnávateľ. V podstate na základe vyššie uvedených dôvodov navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie obvineného odmietol prípadne zamietol.

V replike k vyjadreniu prokurátora, obvinený zhrnul svoju obhajobnú argumentáciu prezentovanú v podanom dovolaní s poukazom na judikatúru zaoberajúcu sa individualizáciou trestu, nezákonnými dôkazmi, zásadou bezprostrednosti, právom na obhajobu.

Na základe vyššie uvedených dôvodov dovolateľ zotrval na svojom konečnom návrhu prezentovanom v podanom dovolaní.

Prokurátor Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej aj „prokurátor GP SR“) k tvrdeniam obvineného uviedol, že porušenie zásady „ne bis in idem“ prichádza do úvahy výlučne vtedy, ak je subjekt trestného činu a daňový subjekt totožná osoba a logicky vtedy možno uvažovať o zohľadnení skoršej sankcie v intenciách testu vecnej a časovej súvislosti. V tejto súvislosti namietal, že v prejednávanej veci je subjektom trestného konania fyzická osoba - obvinený, avšak daňovým subjektom bola spoločnosť T. s.r.o., teda dva odlišné subjekty, a preto pre absenciu totožnosti subjektu nie sú obvineným namietané rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky použiteľné a nie je ani dôvod vyhodnocovať, či existuje daňová sankcia majúca trestnú povahu, ktorú by bolo potrebné zohľadňovať v rámci uloženého trestu. Vo vzťahu k obvineným namietanému znaleckému posudku prokurátor GP SR uviedol, že krajský súd nevykonával znalecké dokazovanie, znalecký posudok zabezpečený počas daňového konania neoboznamoval, pretože znalecké dokazovanie nepovažoval za potrebné, pričom k hodnotiacemu záveru o nadbytočnosti znaleckého dokazovania nedospel len na základe výpovedí svedkov P. F. a Ing. S. C. (ani z existencie znaleckého posudku zabezpečeného v daňovom konaní), ale najmä na základe výpovede svedkyne Mgr. Q. B., protokolov z vykonaných daňových kontrol a ďalších listinných dôkazov s tým, že výpovede svedkov P. F. a Ing. S. C. v časti ich poukázania na znalecký posudok v otázke nadhodnotenia stavby teda neboli ako také určujúce pre záver o nadbytočnosti ďalšieho znaleckého dokazovania. Prokurátor GP SR považoval námietky týkajúce sa odmietnutia návrhov na doplnenie dokazovania na termíne hlavného pojednávania 9. novembra 2022 za nepoužiteľné už len preto, že tento postup súdu prvého stupňa bol obvinenému známy už v pôvodnom konaní, avšak nenamietal ho v odvolacom konaní.

Vzhľadom na vyššie uvedené prokurátor GP SR navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie obvineného podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol.

Obvinený v rámci svojho vyjadrenia k tvrdeniam prokurátora GP SR akcentoval ukládanie primeraného trestu, argumentujúc okrem iného aj judikatúrou, na ktorú už poukazoval v predchádzajúcom podaní a

taktiež aj skutočnosťou, že vyrubený rozdiel dane uhradil. K tvrdeniu prokurátora GP SR o nepoužitelnosti námietky spočívajúcej v odmietnutí jeho dôkazných návrhov 9. novembra 2022 uviedol, že na svojich dôkazných návrhoch zotrval počas záverečnej reči (obhajcu). Na základe vyššie uvedených dôvodov dovolateľ zotrval na svojom konečnom návrhu prezentovanom v ním podanom dovolaní.

Dovolateľ v doplneniach svojho dovolania poukázal na dobu, ktorá uplynula od spáchania skutku do právoplatného skončenia jeho trestnej veci, na s tým súvisiace rozhodnutia a judikáty Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, Ústavného súdu Českej republiky a ESĽP zdôrazňujúce prípady, v ktorých z dôvodu neprimeranej dĺžky konania došlo k zastaveniu trestného stíhania, či k upusteniu od potrestania, ďalej na zmenu Trestného zákona s účinnosťou od 6. augusta 2024, v dôsledku ktorej došlo k zníženiu trestnej sadzby za trestný čin, zo spáchania ktorého, bol uznaný vinným, a s tým súvisiacu judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zotrvajúc pritom na svojom konečnom návrhu prezentovanom v podanom dovolaní.

Samostatným podaním dovolateľ požiadal o podanie návrhu na začatie prejudiciálneho konania podľa čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie a návrh na prerušenie dovolacieho konania a podanie návrhu na začatie konania podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky, poukazujúc pritom na zmenu Trestného zákona, a to aj v ustanoveniach § 125 ods. 1 Trestného zákona a § 276 Trestného zákona s účinnosťou od 6. augusta 2024 znamenajúcu v jeho prípade zníženie trestnej sadzby za trestný čin naňho sa vzťahujúci na úroveň od dvoch do ôsmich rokov, na príslušnú právnu úpravu, rozhodnutie Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky zo 16. augusta 2023, sp. zn. 2Asan 1/2020, 1 SVs 2/2022, rozhodnutia ústavného súdu, Európskeho súdu pre ľudské práva, Súdneho dvora Európskej únie a ďalšie, potrebu zohľadnenia uložených trestných sankcií v daňovom konaní z hľadiska individualizácie trestu a uplatnenia zásady proporcionality a vo vzťahu k predloženiu prejudiciálnych otázok navrhol, aby konajúci senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. 4Tdo/77/2023 uznesením takto rozhodol:

I. Podľa § 290 ods. 1, § 283 ods. 1, per analogiam, Trestného poriadku Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolacie konanie vedené pod spis. zn. 4Tdo/77/2023 prerušuje a vec predloží Súdnemu dvoru Európskej únie na rozhodnutie o nasledovných prejudiciálnych otázkach.

II. Najvyšší súd Slovenskej republiky p r e d k l a d á Súdnemu dvoru Európskej únie podľa článku 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie nasledovné prejudiciálne otázky na rozhodnutie, a to:

a) Má sa čl. 49 Charty základných práv Európskej únie a zásada „lex posterior mitius“ v ňom obsiahnutá vykladať v tom zmysle, že sa vzťahuje aj na dovolacie konanie v trestnom konaní a teda na súdne konanie bez ohľadu na jeho štádium?

b) Podľa akých kritérií sa určí toto štádium? In concreto, má sa čl. 49 Charty základných práv Európskej únie a zásada „lex posterior mitius“ v ňom obsiahnutá vykladať v tom zmysle, že sa vzťahuje na trestné konanie o mimoriadnom opravnom prostriedku, akým je dovolanie, teda že súd, ako je Najvyšší súd, konajúci v treťom stupni, má prihliadať na zmenu právnej úpravy v prospech páchatel'a trestného skutku posudzovaného, ktorá nastala až po tom, čo bolo vydané rozhodnutie súdu nižšej inštancie ním preskúmané, ktoré je právoplatné?

c) Má sa čl. 49 ods. 3 Charty základných práv Európskej únie a zásada primeranosti trestu v ňom obsiahnutá vykladať v tom zmysle, že je trest právoplatným rozhodnutím súdu nižšieho stupňa neprimeraný, pretože v trestnom konaní vedenom pre skutok spočívajúci v skratení dane z pridanej hodnoty spáchaný v mene obchodnej spoločnosti z ktorého je právoplatne odsúdená len fyzická osoba konajúca ako konateľ spoločnosti s daňovou povinnosťou, nebola zohľadnená sankcia uložená obchodnej spoločnosti a ani skutočnosť, že páchatel' vyrubený rozdiel dane v mene spoločnosti uhradil?

Vo vzťahu k návrhu na začatie konania pred Ústavným súdom Slovenskej republiky obvinený navrhol, aby konajúci senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. 4Tdo/77/2023 uznesením takto rozhodol:

Podľa § 283 ods. 1, per analogiam, Trestného poriadku Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolacie konanie vedené pod spis. zn. 4Tdo/77/2023 prerušuje a podáva návrh na začatie konania podľa čl. 125

ods. 1 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky o súlade ustanovenia § 2 ods. 1, ods. 2 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 6 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 6 ods. 1 a čl. 7 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 47 ods. 2 a čl. 49 Charty základných práv a slobôd.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“) ako súd dovolací [§ 377 Trestného poriadku] pred vydaním rozhodnutia o dovolaní posúdil naplnenie procesných podmienok pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu [§ 368 ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], bolo podané prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku), osobou oprávnenou na jeho podanie [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], v zákonnej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku) a na súde, ktorý rozhodol v prvom stupni (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku). Zistil ďalej, že dovolanie spĺňa obligatórne obsahové náležitosti (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku), a že obvinený pred podaním dovolania využil svoje právo podať riadny opravný prostriedok (§ 372 ods. 1 Trestného poriadku).

Najvyšší súd ďalej zistil, že dovolanie obvineného H. F. vo vzťahu, k namietaným okolnostiam týkajúcim sa porušenia práva na obhajobu zásadným spôsobom a napĺňajúcim dovolací dôvod v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku je opodstatnené.

V prvom rade sa žiada uviesť, že dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok proti právoplatným a záväzným rozhodnutiam súdov predstavuje výrazný zásah do právnej istoty a stability právnych vzťahov v právnom štáte. Aj z uvedeného dôvodu je dovolanie určené k náprave najzásadnejších a zákonom taxatívne vymedzených procesných a hmotnoprávnych väd, ktoré by svojimi dôsledkami mohli zásadne ovplyvniť trestné konanie, respektíve jeho procesný výsledok. Dovolanie nie je prostriedkom určeným na revíziu skutkových zistení, ktoré urobili súdy prvého a druhého stupňa [primerane rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (ďalej len „Zbierka“) pod číslom 57/2007].

Jednotlivé dovolacie dôvody [§ 371 ods. 1 písm. a) až n) Trestného poriadku], ktoré môže dovolateľ uplatňovať, sú vymedzené taxatívne a podstatne užšie ako dôvody zakotvené v Trestnom poriadku pre zrušenie rozsudku v odvolacom konaní, aby sa príliš širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nenarušovala právna istota. Dovolanie teda nezakladá ďalšiu riadnu opravnú inšanciu a nepredstavuje „ďalšie odvolanie“. (Primerane napríklad uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Tdo/67/2018, 4Tdo/17/2019, 4Tdo/23/2019, 5Tdo/85/2017, 5Tdo/7/2020).

Podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu.

Právo na obhajobu patrí k základným atribútom spravodlivého procesu. Je jedným zo základných práv obvineného, ktoré je zakotvené v čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 40 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd a následne aj v § 2 ods. 9 Trestného poriadku.

Právo na obhajobu v zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku je potrebné chápať ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu (§ 34 ods. 4 Trestného poriadku) - primerane rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v Zbierke pod číslom 7/2011.

V tejto súvislosti sa potom žiada ešte uviesť, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolene účastníkom konania, ale len na tie, ktoré

majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvostupňového, ale aj odvolacieho), ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (napríklad rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 209/04, IV. ÚS 350/2014, II. ÚS 449/2015, IV. ÚS 115/2003, II. ÚS 76/2007, I. ÚS 241/2007).

Rovnako Európsky súd pre ľudské práva pripomenul, že súdne rozhodnutia musia v dostatočnej miere uvádzať dôvody, na ktorých sa zakladajú (García Ruiz proti Španielsku z 21. januára 1999). Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva teda nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Georgiadis proti Grécku z 29. mája 1997, Higgins proti Francúzsku z 19. februára 1998). Z práva na spravodlivú súdnu ochranu vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (Kraska proti Švajčiarsku z 29. apríla 1993, II. ÚS 410/06, III. ÚS 155/2018).

Z hľadiska práva na obhajobu [§ 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku] ako imanentnej súčasť spravodlivého procesu je potom potrebné posúdiť, či skôr konajúce súdy nižšieho stupňa (v komplexe ich rozhodnutí) svoje relevantné závery náležite odôvodnili vo všetkých podstatných okolnostiach pre rozhodnutie (primerane rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 546/2020, IV. ÚS 156/2022). Absencia vôbec akejkoľvek odpovede na obvineným nastolené námietky, na ktoré krajský súd vo svojom napadnutom uznesení nereagoval, je možné subsumovať pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku (primerane rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 546/2020, IV. ÚS 171/2021, IV. ÚS 463/2021, IV. ÚS 491/2021, IV. ÚS 510/2021, IV. ÚS 156/2022), pritom najvyšší súd sám dôkazy nehodnotí, avšak posúdi, či sa s kritickou otázkou prijateľne (udržateľne) vysporiadal súd, ktorého rozhodnutie dovolací súd preskúmava [z hľadiska dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku] - primerane rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 546/2020, IV. ÚS 156/2022.

V nadväznosti na uvedené je nutné skúmať najmä to, či obvineným nastolené otázky relevantného charakteru odvolací súd zodpovedal a ak áno, či takáto odpoveď mala dostatočne vyčerpávajúci charakter. Pričom však nestačí, ak príslušný súd na argument obvineného „len“ zareaguje - podstatným je, či sa s ním dostatočne vyrovná (primerane napríklad rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 292/2020, III. ÚS 402/2008, III. ÚS 44/2011). Iba vtedy možno v ústavnoprávnej rovine zodpovedne posúdiť spravodlivosť trestného konania ako celku berúc do úvahy skôr zmienené kritériá (primerane rozhodnutia najvyššieho súdu napríklad sp. zn. 1Tdo/11/2021, 3Tdo/64/2011).

Podľa § 168 ods. 1 Trestného poriadku ak rozsudok obsahuje odôvodnenie, súd v ňom stručne uvedie, ktoré skutočnosti vzal za dokázané, o ktoré dôkazy svoje skutkové zistenia opiera a akými úvahami sa spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov, najmä ak si navzájom odporujú. Z odôvodnenia musí byť zrejmé, ako sa súd vyrovnal s obhajobou, prečo nevyhovel návrhom na vykonanie ďalších dôkazov a akými právnymi úvahami sa spravoval, keď posudzoval dokázané skutočnosti podľa príslušných ustanovení zákona v otázke viny a trestu. Ak rozsudok obsahuje ďalšie výroky, treba odôvodniť aj tieto výroky.

Ťažiskom súdneho rozhodnutia je jeho presvedčivosť obsiahnutá v odôvodnení vyhotovenom podľa § 168 ods. 1 Trestného poriadku (ak ide o rozsudok), prípadne § 176 ods. 2 Trestného poriadku (ak ide o uznesenie). Len také odôvodnenie rozhodnutia zodpovedá aj požiadavke čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ak dáva primeranú odpoveď aj na návrhy, argumenty a námietky účastníka konania, a teda svojím obsahom zaručuje riadny výkon spravodlivosti a je predpokladom možnosti kontroly verejnosťou a uplatňovania opravných prostriedkov v zmysle poučenia (primerane napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 2Tost/16/2015, 6To/12/2016).

Je potrebné obvinenému prisvedčiť, že rozsudok krajského súdu (a to aj v kontexte dôvodov

rozhodnutia okresného súdu) je minimálne nezrozumiteľný, keďže nedáva jednoznačnú, zmysuplnú odpoveď na zásadné v prejednávanej veci nastolené otázky.

Je nepochybne zrejmé, že súd svoj záver o ne/vine obvineného zo spáchania „daňového“ trestného činu vrátane trestného činu skrátenia dane a poistného podľa § 276 Trestného zákona nesmie oprieť výlučne o dokazovanie vykonané v rámci daňového konania, pretože daňové konanie je založené na iných princípoch ako konanie trestné, vzhľadom na to, že subjekt daňového konania je povinný sám svoje tvrdenia preukázať (jeho zaťažuje dôkazné bremeno), avšak v trestnom konaní [vychádzajúc z prezumpcie nevinu vyjadrenej aj v § 2 ods. 4 Trestného poriadku (každý, proti komu sa vedie trestné konanie, považuje sa za nevinného, kým súd nevysloví právoplatným odsudzujúcim rozsudkom jeho vinu)] musia vinu obvinenému spoľahlivo, bez dôvodných a rozumných pochybností, preukázať orgány činné v trestnom konaní s tým, že obvinený nie je povinný svoju nevinu preukazovať, pričom nedokázaná vina sa rovná dokázanej nevinne, čo potom znamená, že súd svoj záver o ne/vinne obvineného zo spáchania „daňového“ trestného činu musí oprieť primárne o dôkazy vykonané samostatne v trestnom konaní. Samozrejme, nič nebráni súdu, aby podporne, rešpektujúc princíp prezumpcie nevinu, oprel svoje závery aj o výsledky daňových konaní, každopádne však tieto dôkazy (vykonané v daňovom konaní) nemôžu predstavovať jediný, respektíve rozhodujúci usvedčujúci dôkaz.

Z odôvodnenia rozsudku krajského súdu však vyplýva, že odvolací súd za ťažiskové dôkazy (používajúc výraz „predovšetkým“ vo vzťahu k ustáleniu skutkového stavu - strana 10, odsek 3 a výraz „najmä“ - strana 14, odsek 3) považoval výpovede svedkov Mgr. B., JUDr. P., C. a F., teda osôb, ktoré vykonávali daňové kontroly s tým, že ich výpovede sú podporované protokolmi z vykonaných daňových kontrol. Aj keď dotknuté osoby boli v trestnom konaní vypočuté, z uvedeného je zrejmé (spomínané osoby svedkami skutku neboli, preto mohli následne svedčiť „len“ o následne vykonaných daňových kontrolách a s tým súvisiacich veciach majúciach do určitej miery výpovednú hodnotu aj ku skutku, avšak podpornú, nie samé osebe rozhodujúcu), že krajský súd sa pri odôvodňovaní svojho rozhodnutia zamerlal na výsledky daňových kontrol bez toho, aby primárne hodnotil dôkazy vykonané v trestnom konaní. Uvedené potom navodzuje dojem, že odvolací súd založil svoj záver o vine obvineného najmä na dôkazoch vykonaných v daňovom konaní (teda v rozpore s vyššie uvedenými zásadami týkajúcimi sa prezumpcie nevinu), a aj keď poukázal aj na výpovede svedkov B., I. a A. v tom smere, že za spoločnosť F. s.r.o. konal obžalovaný, urobil tak bez bližšieho vysvetlenia vplyvu týchto výpovedí na dôkaznú situáciu a pokiaľ poukázal na výpovede svedkov F. a Q. preukazujúcich, že spoločnosť T., s.r.o. obvinený previedol na takzvaného bieleho koňa, pomáhal si pri tom argumentáciou nemajúcou v zásade žiaden dôkazný význam o typických znakoch daňových trestných činov spočívajúcich v tom, že pri objasňovaní daňových trestných činov dochádza k údajnej strate, krádeži, prípadne zničeniu účtovníctva spoločnosti a následnému ich prepisu na takzvaných bielych koňov. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že zatiaľ čo pri opakovaní súdne trestanej osobe by pri existencii iných dôkazov bolo možné podporne použiť pri rozhodovaní o jej vine aj argument, že prejednávany trestný čin bol spáchaný rovnakým spôsobom s určitými jedinečnými špecifickými znakmi, ako trestné činy, za ktoré už bol obvinený odsúdený, v prípade doposiaľ netrestanej osoby nie je možné v zásadnom význame použiť argumentáciu, že v iných trestných veciach iných obvinených dochádzalo k páchaniu trestnej činnosti rovnakým, respektíve obdobným spôsobom (skutočnosť, že iná osoba páchala trestnú činnosť obdobným alebo rovnakým spôsobom, nemôže byť, pre neexistenciu vecnej súvislosti a potrebu individuálneho posúdenia trestnej činnosti tej ktorej osoby zvlášť, dôkazom o vine iného konkrétneho obvineného).

V reakcii na odvolacie námietky obvineného krajský súd pripustil, že niektorí svedkovia prítomnosť bratov P. (konateľov spoločnosti F. s.r.o.) na stavbe potvrdili, avšak v tejto súvislosti argumentoval, že iní svedkovia zase bratov P. nevideli, nepoznali, pričom ich prítomnosť na stavbe, podľa názoru krajského súdu, neznamená, že dotknuté práce spoločnosť F. s.r.o. aj vykonala. Z takejto argumentácie však plynie len to, že bratia P. (konatelia spoločnosti F. s.r.o.) na dotknutej stavbe mohli byť, ale aj nemuseli a ich spoločnosti pripisované práce táto spoločnosť mohla, ale nemusela vykonať. Takýto nejednoznačný záver však o vine obvineného spoľahlivo nesvedčí (môže ju preukazovať, ale nemusí) a vyvodenie viny z takejto argumentácie je v rozpore s princípom prezumpcie a nevinu a z neho plynúcich

zásad. Vínú obvineného je totiž možné konštatovať len v prípade, ak vykonané dokazovanie bez rozumných a dôvodných pochybností preukazuje, že obvinený sa konania kladeného mu za vínú dopustil. Bolo preto povinnosťou krajského súdu vysvetliť z akého dôvodu (na podklade akých úvah) uveril svedkom, ktorí tvrdili, že konatelia spoločnosti F. s.r.o. na dotknutú stavbu nechodili, na podklade akých úvah a dôkazov dospel k záveru, že práce dotknutou spoločnosťou vykonané neboli a prečo svedkom, ktorí tvrdili, že spomínaní konatelia na stavbu chodili, neuveril a aké závery z tejto skutočnosti vyvodil.

Ani najvyššiemu súdu nie je zrejmé, za akým účelom (argumentačným) krajský súd poukazoval na výpovede svedkov F. a C. v časti týkajúcej sa záverov znaleckého posudku vykonaného v daňovom konaní ohľadom informácie, že dotknutá stavba mala byť nadhodnotená vo vzťahu ku skutkovým záverom, ktoré ustálil vo svojom rozsudku (nie je zrejmé, ako sa táto informácia odrazila na jeho skutkových zisteniach, na právnej kvalifikácii ustáleného skutku, prípadne akú mala v tomto smere súvislosť).

Rovnako tak nezrozumiteľne vyznieva záver krajského súdu v tom smere, že vzhľadom na značné množstvo faktúr, ktorých obsahom je súpis prác, nebolo zrejmé, či ide o práce nezrealizované, nadhodnotené alebo fiktívne, avšak z vykonaného dokazovania je zrejmé, že tieto práce a materiály boli fakturované v rozpore so skutočnosťou. V nadväznosti na to potom, o to viac nezrozumiteľne, vyznieva záver, že nebolo potrebné do konania pribrať znalca alebo inú odborne spôsobilú osobu, ktorí by posúdili, aké práce ne/mali byť vykonané na stavbe a či ne/boli dodané, a to vzhľadom na výpovede svedkov F., C., najmä Ing. B., protokoly z vykonaných daňových kontrol a ďalšie listinné dôkazy.

V tejto súvislosti sa žiada ešte uviesť, že krajský súd si mal v prvom rade ujasniť, či pre záver, že obvinený mal skrátiť daň, potrebuje dokazovať, či práce, ktoré mala spoločnosť F. s.r.o. dodať pre spoločnosť F. s.r.o. boli v skutočnosti vykonané, prípadne nadhodnotené alebo fiktívne. Pri pozitívnom zistení teda, že tieto skutočnosti sú pre rozhodnutie o ne/vine obvineného dôležité a zároveň nie sú inak preukázané, či predpokladané, by záver plynúci z výpovedí pracovníkov daňových úradov vykonávajúcich daňovú kontrolu a s tým súvisiacich protokolov a listín s ohľadom na potrebu vykonania samostatného dokazovania v trestnom konaní skutočne nestačil. Následným konštatovaním, že nebolo zrejmé, či išlo o práce nezrealizované, nadhodnotené alebo fiktívne by odvolací súd priznal dôkaznú núdzu majúcu za následok nevyhnutnosť aplikácie zásady „in dubio pro reo“ (v pochybnostiach v prospech obvineného), ktorú by nebolo možné preklenúť nelogickým argumentom, že práce a materiály boli fakturované v rozpore so skutočnosťou (záver, že práce a materiály boli fakturované v rozpore so skutočnosťou je možné urobiť až po zistení, že práce ne/boli vykonané a materiály ne/boli dodané). A aj keď námietka smerujúca k nepoužitiu zásady „in dubio pro reo“ je vo svojej podstate námietkou skutkového charakteru, pretože predstavuje pravidlo hodnotenia dôkazov, ktorá je z dovolacieho prieskumu, s ohľadom na viazanosť dovolacieho súdu skutkovým stavom zisteným súdmi nižšieho stupňa vychádzajúc z ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i), text za bodkočiarkou, Trestného poriadku, v zmysle ktorého správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť, vylúčená, súdy nižšieho stupňa majú povinnosť za vyššie popísanej situácie (konštatovaná v podstate dôkazná núdza) náležite odôvodniť, prečo spomínanú zásadu „in dubio pro reo“ nepoužili, inak porušia právo obvineného na obhajobu zásadným spôsobom a naplnia tak dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Bez bližšieho vysvetlenia (ktoré odvolací súd neposkytol) sa preto javí, že krajský súd sa pri odôvodnení viny obvineného uspokojil so závermi daňových kontrol, prípadne dokazovania vykonaného v daňovom konaní, ktoré však s ohľadom na vyššie uvedenú zásadu prezumpcie neviny spáchanie „daňového“ trestného činu spoľahlivo, bez rozumných a dôvodných pochybností, nepreukazujú, preto záver o vine obvineného zostal bez adekvátneho, jednoznačného, zrozumiteľného vysvetlenia (odôvodnenia) opierajúceho sa zásadne, prioritne o dôkazy samostatne vykonané v trestnom konaní.

Na tomto mieste je potrebné ďalej uviesť, že za porušenie práva na obhajobu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nemožno považovať obsah a rozsah vlastnej úvahy orgánov činných v trestnom

konaní alebo súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov pri plnení povinnosti podľa § 2 ods. 10 Trestného poriadku, respektíve uplatnení oprávnenia podľa § 2 ods. 11 Trestného poriadku. Ak by záver orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu učinенý v zmysle § 2 ods. 12 Trestného poriadku o tom, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú, a že ju nebude overovať ďalšími dôkazmi, zakladal opodstatnenosť dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, odporovalo by to viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, ktoré vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu (primerane rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v Zbierke pod číslom 7/2011).

Súd vykonávajúci dokazovanie teda návrhmi strán ani ich názormi, čo do rozsahu dokazovania, nie je viazaný. Je výlučne na zvážení súdu, vykonanie ktorého z dôkazov má pre rozhodnutie veci podstatný význam, a vykonanie ktorého naopak, nie je právne významné, keďže pre vydanie rozhodnutia nie je podstatné, koľko dôkazov je vykonaných, ale aká je ich dôkazná sila („argumenta ponderantur, non numeratur“). Súd je však povinný s návrhmi strán v konaní, čo do rozsahu dokazovania, sa vysporiadať (primerane rozhodnutia najvyššieho súdu napríklad sp. zn. 5Tdo/54/2019, 4Tdo/34/2018).

Vychádzajúc z ustanovenia § 272 ods. 3 Trestného poriadku je obvinený síce v rámci práva na obhajobu oprávnený navrhovať dôkazy a určitý dôkaz aj sám zabezpečiť, je ale na úvahe orgánov činných v trestnom konaní a súdu, ktoré z dôkazov vykoná, respektíve zabezpečí. V rámci práva na obhajobu, v konaní pred súdom je povinnosťou súdu zaoberať sa každým dôkazným návrhom a najneskôr pred meritórnym rozhodnutím tomuto návrhu buď vyhovieť, alebo ho odmietnuť, alebo rozhodnúť, že sa ďalšie dôkazy vykonávať nebudú (primerane rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v Zbierke pod číslom 116/2014).

V tejto súvislosti je nutné v prvom rade uviesť, že vychádzajúc z vyššie citovaného ustanovenia § 168 ods. 1 Trestného poriadku vysvetlenie, prečo súd prvého stupňa nevyhovel návrhom na vykonanie ďalších dôkazov (na doplnenie dokazovania), a to prehratím záznamov z USB kľúča, ktoré mali podľa obvineného preukázať vykonané práce na stavbe Apolka Bratislava v roku 2012, a oboznámením 5 kusov fotografií, ktoré predložil obhajca obvineného na účely vizuálneho posúdenia stavby Apolka Centrum, malo byť obsiahnuté aj v jeho rozsudku, nielen v zápisnici o hlavnom pojednávaní.

Podľa § 371 ods. 4, veta prvá, Trestného poriadku však dôvody podľa odseku 1 písm. a) až g) nemožno použiť, ak táto okolnosť bola tomu, kto podáva dovolanie, známa už v pôvodnom konaní a nenamietal ju najneskôr v konaní pred odvolacím súdom; to neplatí, ak dovolanie podáva minister spravodlivosti.

Obvinený, ktorému v dovolacom konaní namietané okolnosti sú známe už v pôvodnom konaní a napriek tomu ich najneskôr v konaní pred odvolacím súdom, v rámci ktorého by ich bolo možné napraviť, neuplatní, dáva týmto jednoznačne najavo, že ich nepovažuje za spôsobilé zásadným spôsobom zmeniť jeho postavenie, či spôsobiť mu zásadnú ujmu na jeho právach. Inak povedané obvinený, ktorý v skoršom štádiu trestného konania rezignuje na svoje práva a napriek znalosti ich porušenia sa nedožaduje ich nápravy už v tomto skoršom štádiu (v rámci dovolacieho konania), kedy ešte nie je vec právoplatne skončená, nemôže sa v neskoršom štádiu trestného konania po právoplatnom skončení veci ich nápravy úspešne domáhať, keďže dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok proti právoplatným a záväzným rozhodnutiam súdov, ako to už bolo uvedené, predstavuje výrazný zásah do právnej istoty a stability právnych vzťahov v právnom štáte. Aj z uvedeného dôvodu je dovolanie určené k náprave najzásadnejších a zákonom taxatívne vymedzených procesných a hmotnoprávných väd, ktoré by svojimi dôsledkami mohli zásadne ovplyvniť trestné konanie, respektíve jeho procesný výsledok, pričom takýmto vadami nemôžu byť vady, ktoré obvinený v štádiu dovolacieho konania nepovažoval za tak závažné, aby sa ich nápravy napriek ich poznaniu domáhal (primerane už spomínané rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v Zbierke pod číslom 57/2007 a k otázke súladnosti citovanej právnej úpravy podľa § 371 ods. 4 Trestného poriadku s Ústavou Slovenskej republiky rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 499/2016 z 15. júna 2016).

Je pravdou, že obhajca obvineného na hlavnom pojednávaní vykonávanom súdom prvého stupňa 9. novembra 2022 zotrval na vyššie uvedených návrhoch na doplnenie dokazovania aj potom, čo okresný súd ich vykonanie odmietol, vo svojej záverečnej reči, každopádne však v podanom odvolaní sa už obvinený nápravy tejto ním namietanej chyby nedomáhal a rovnako tak ani na verejnom zasadnutí konanom o jeho odvolaní (a odvolaní prokurátora) sa vykonania dokazovania, prípadne jeho doplnenia, nedomáhal. Vzhľadom na to, že navrhovanie dôkazov je právom obvineného, pričom obvinený môže kedykoľvek od svojho návrhu na vykonanie či doplnenie dokazovania ustúpiť, prípadne ho vziať späť, z jeho postoja v prejednávanej veci je zrejmé, že od svojho návrhu na doplnenie dokazovania ustúpil, netrval na ňom, keďže sa ho nedožadoval ani v podanom odvolaní a ani na verejnom zasadnutí konanom o podaných odvolaniach 12. apríla 2023, kedy návrhy na vykonanie dokazovania nemal (č. l. 2114). [Primerane v tomto smere rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v Zbierke pod číslom 116/2014].

Iná situácia nastala, pokiaľ ide o námietku obžalovaného, v tom smere, že do konania mal byť pribratý znalec alebo iná odborne spôsobilá osoba, ktorá by posúdila, aké práce ne/mali byť vykonané na stavbe a či ne/boli dodané. Ako to už bolo vyššie uvedené, krajský súd nevysvetlil, či pre svoj záver o vine obvineného zo spáchania trestného činu skrátenia dane ne/potreboval zistenie, či práce, ktoré mali byť dodané spoločnosťou F. s.r.o., boli nezrealizované, nadhodnotené alebo fiktívne, v podstate konštatoval len, že nevie, či tomu tak ne/bolo. Za takejto situácie je potom záver o nepotrebnosti pribratie znalca nelogicky, minimálne predčasný a aj keď nie je porušením práva na obhajobu, ak súd nevyhovie návrhu obvineného na doplnenie dokazovania, pokiaľ sa ním zaoberal a odmietnutie jeho nevykonania dostatočným spôsobom vysvetlil, každopádne však k porušeniu tohto práva, a to zásadným spôsobom, dôjde vtedy, ak svoj postup spočívajúci v odmietnutí doplnenia dokazovania dostatočným, jasným a zrozumiteľným spôsobom súd nevysvetlí, čo je aj prípad prejednávanej veci, keďže odkaz na daňové konanie a jeho výsledky s ohľadom na potrebu vykonania vlastného autonómneho dokazovania v trestnom konaní nie je v tomto smere postačujúci.

Aj keď najvyšší súd konštatoval, že námietkou týkajúcou sa odmietnutia dokazovania súdom prvého stupňa sa nemohol zaoberať z dôvodu, že túto skutočnosť obvinený najneskôr v odvolacom konaní nenamietal a jej nápravy sa nedožadoval, vzhľadom na to, že dospel k záveru o nevyhnutnosti zrušenia napadnutého rozhodnutia, nad rámec uvedeného pre úplnosť dodáva, že strohé odôvodnenie okresného súdu odmietnutia návrhov na doplnenie dokazovania na hlavnom pojednávaní konanom 9. novembra 2022 konštatovaním, že toto dokazovanie sa týka okolnosti nepodstatnej pre rozhodnutie vo veci by bolo postačujúce, pokiaľ by súdy nižšieho stupňa dostatočným spôsobom vysvetlili, že pre svoj záver o vine obvineného nepotrebovali dokazovať, či práce, ktoré mali byť vykonávané spoločnosťou F. s.r.o. boli nezrealizované, nadhodnotené alebo fiktívne, v opačnom prípade, teda bez takéhoto vysvetlenia, je odôvodnenie poskytnuté súdom prvého stupňa nepostačujúce a nezrozumiteľné, keď navyše krajský súd nekonštatuje, že takéto dokazovanie pre svoje závery o vine obvineného nepotrebuje, ale v podstate len uvádza, že nevie vzhľadom na množstvo faktúr a súpis prác, či je tento záver pravdivý.

Za takejto situácie potom, ako to už bolo vyššie uvedené, nie je ani jasné a zrozumiteľné, ako sa krajský súd vysporiadal so zásadou „in dubio pro reo“, teda neposkytol obvinenému odpoveď na túto zásadnú otázku, keď sám v určitom momente v podstate konštatuje dôkaznú núdzu vo vzťahu k čiastkovým tvrdeniam týkajúcim sa prejednávanej veci.

Obdobne tak obvinený nedostal adekvátnu odpoveď ani na svoju odvoláciu námietku, prečo súdy nižšieho stupňa uverili svedkom tvrdiacim, že spoločnosť F. s.r.o. a ich konatelia na dotknutej stavbe nepôsobili, prípadne ich nepoznali, alebo za nich konali iné osoby a neuverili svedkom, ktorí znalosť dotknutej spoločnosti, prípadne pôsobenie jej konateľov na stavbe potvrdili, alebo aspoň pripustili (Mgr. S. O., H. O., P. T., Ing. P. Y.). Odôvodnenie rozsudku krajského súdu (strana 16, odsek 5) v tom smere, že ani skutočnosť, že niektorí zo svedkov videli bratov P. na stavbe, neznamená že dotknutá spoločnosť F. s.r.o. práce vykonala, keď navyše niektorí svedkovia tieto skutočnosti popreli, je, ako to už bolo vyššie naznačené, zjavne nepostačujúce, keďže bolo povinnosťou orgánov činných v trestnom konaní obvinenému dokázať, že dotknutá spoločnosť F. s.r.o. namietané práce nevykonala (nestačí možnosť, že ich nevykonala) s tým, že obvinený nebol povinný preukázať, že práce spomínanou

spoločnosťou vykonané boli (s ohľadom na prezumpciu nevinu - „nedokázaná vina sa rovná dokázanej nevinne“).

Pokiaľ ide o možnosti doplnenia dôvodov rozhodnutí súdov nižšieho stupňa dovolacím súdom vychádzajúc z rozhodovacej činnosti ústavného súdu (rozhodnutia sp. zn. I. ÚS 703/2024, III. ÚS 604/2023) je nutné uviesť, že dovolací súd v rámci svojich prieskumných a rozhodovacích oprávnení môže podporiť, prípadne dovysvetľovať dôvody rozhodnutí súdov nižšieho stupňa, a to aj keď nie sú explicitne vyjadrené (vyplývajú však z nich aspoň implicitne) za predpokladu, že celková konštrukcia napadnutého rozhodnutia a jeho myšlienkové (úvahové) zameranie je jasné. Najvyšší súd však nemôže svojimi dôvodmi nahrádzať chýbajúce dôvody rozhodnutí súdov nižšieho stupňa, ktoré z nich ani implicitne nevyplývajú. Vychádzajúc z vyššie naznačenej rozhodovacej činnosti ústavného súdu by rozhodnutie najvyššieho súdu mohlo byť považované za svojvoľné, ak by vlastnou aktivitou nahrádzal možné nesprávne rozhodnutie vlastnými úvahami, ktoré v skutočnosti nemuseli zodpovedať úvahám súdov nižšieho stupňa, pričom je podstatné, či najvyšší súd mohol dôvodne predpokladať, že k rovnakému záveru by dospeli aj súdy nižšieho stupňa, a problémom bol naozaj len nedostatok odôvodnenia, a nie nesprávne právne posúdenie. O zjavne svojvoľný postup by nešlo, ak by si najvyšší súd mohol byť istý, že skutočne uvádza to, čo chceli povedať súdy nižšieho stupňa, a zároveň by bolo odôvodnenie doplnené len v takej časti, ktorá bola sťažovateľovi v priebehu konania známa, a preto sa k nej celú dobu mal možnosť vyjadriť.

Nezrozumiteľnosť odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu, nejasnosť smerovania celkovej konštrukcie jeho dôvodov (úvah), ktorú nemožno preklenúť ani dôvodmi obsiahnutými v rozhodnutí okresného súdu [odôvodnenia rozhodnutí všeobecných súdov vydané v inštančnom postupe súdneho konania nemožno posudzovať izolovane (napríklad rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 808/2016, III. ÚS 227/2020, III. ÚS 341/2021, III. ÚS 489/2021, III. ÚS 543/2022, III. ÚS 708/2022, III. ÚS 67/2023, IV. ÚS 639/2023, II. ÚS 429/2024, I. ÚS 594/2024), pretože tieto konania tvoria z hľadiska predmetu jeden celok], neumožňovala najvyššiemu súdu dôvody rozhodnutia krajského súdu „len“ doplniť (dovysvetľovať) bez jeho zrušenia a vrátenia veci na ďalšie konanie a rozhodnutie.

Zo skutkovej vety tak, ako ju súdy nižšieho stupňa ustálili, zjednodušene povedané plyní (a to bolo predmetom samostatného/autonómneho dokazovania v trestnom konaní, pričom v odôvodneniach rozhodnutí súdov nižšieho stupňa bolo potrebné v prvom rade poukázať na dôkazy preukazujúce tieto skutočnosti, keďže dospeli k záveru o vine dovolateľa), že obvinený ako konateľ obchodnej spoločnosti T. s.r.o. (čo je možné zistiť z výpisu z obchodného registra) podal v rozhodnom období daňové priznania (túto skutočnosť preukazujú podané daňové priznania a podporne aj výpovede pracovníkov daňových úradov, či výsledky daňových kontrol), pričom z týchto daňových priznaní je zrejmé, akú vlastnú daňovú povinnosť obvinený za dotknutú spoločnosť priznal, v akej výške si odpočítal daň z pridanej hodnoty z faktúr od dodávateľa - spoločnosti F. s.r.o. za stavebné práce (tieto skutočnosti sú zistiteľné z faktúr dotknutého dodávateľa) s tým, že zo skutku ďalej plyní, že spomínaný dodávateľ tieto stavebné práce reálne nedodal, preto obvinený ako konateľ T. s.r.o. si nemohol daň z pridanej hodnoty, ktorú mal z týchto faktúr zaplatiť odpočítať od vlastnej daňovej povinnosti. Z takto formulovaného skutku teda neplyní, že by sa obvinenému kládlo za vinu, že stavebné práce, ktoré mal prostredníctvom svojej spoločnosti ako zhotoviteľ stavby dodať objednávateľovi stavby a z faktúry (vystavenej objednávateľovi stavby), za dodanie ktorých, mal daňovému úradu odvieť daň z pridanej hodnoty, nedodal, prípadne nadhodnotil, čo znamená, že spomínaná skutková veta vychádzala z predpokladu, že stavebné práce, z faktúry za ktoré mal obvinený odvieť daň z pridanej hodnoty daňovému úradu podľa právnej úpravy platnej v roku 2012 vykonané boli, preto nebolo potrebné ďalej dokazovať, aké práce na dotknutých stavbách vykonané ne/boli, či malo ísť o práce fiktívne alebo nadhodnotené (to sa obvinenému nekládlo za vinu), nebolo preto potrebné pribrať do konania znalca a ani inú odborne spôsobilú osobu, ktorá by tieto skutočnosti posúdila, porovnávať skutočný stav so stavom plynúcim z vystavených faktúr, či v skutku detailne popisovať súpis vykonaných prác, nebolo preto potrebné ani prehrávať obsah USB kľúča, či oboznamovať fotografie nasvedčujúce tomu, že práce skutočne vykonané boli a nebolo potrebné v tomto smere ani vypočúvať pracovníkov daňových úradov, poukazovať na znalecké dokazovanie vykonané v rámci daňového konania, keďže nimi preukazované

skutočnosti v tomto smere neboli obvinenému kladené za vinu. Nadbytočným, spôsobujúcim nezrozumiteľnosť odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, je potom tvrdenie krajského súdu, že vzhľadom na značné množstvo faktúr, ktorých obsahom je súpis prác, nebolo zrejmé, či ide o práce nezrealizované, nadhodnotené alebo fiktívne, keď zo skutku je zrejmé, že tieto práce boli považované za vykonané, dodané a či v skutočnosti boli ne/zrealizované, nadhodnotené alebo fiktívne nebolo predmetom dokazovania v prejednávanej veci. Zo skutku ustáleného súdmi nižšieho stupňa však plyní, že tieto práce nemala vykonať spoločnosť F. s.r.o. ako subdodávateľ ale spoločnosť T. s.r.o. (bez ohľadu na to, či vlastnými prostriedkami alebo prostredníctvom iných subdodávateľov, ktorí neboli platcami dane z pridanej hodnoty), preto si od dane z pridanej hodnoty, ktorú fakturovala objednávateľovi stavby, teda od dane na výstupe, nemohla (nebola oprávnená) odpočítať daň na vstupe, teda daň z pridanej hodnoty, ktorú spoločnosť T. s.r.o. fakturovala spoločnosť F. s.r.o. (pretože ich nemala vykonať). Preto sa súdy nižšieho stupňa pri odôvodňovaní svojich rozhodnutí mali zamerať na vysvetlenie na základe akých vykonaných dôkazov a akými úvahami sa pritom riadili pri vyvodení záveru, že spoločnosť F. s.r.o. v skutočnosti žiadne práce nemala vykonať (ale to mala byť spoločnosť F. s.r.o. prípadne s inými subdodávateľmi) s tým, že v tomto smere bolo síce na mieste poukázanie na skutočnosť, že spoločnosť F. s.r.o. bola v daňovom konaní nekontaktná, ale len na ako podporný dôkaz zapadajúci do reťaze ostatných vo veci vykonaných dôkazov, každopádne však ťažiskovými dôkazmi, ktoré túto skutočnosť mohli preukazovať, a na ktoré sa mali súdy nižšieho stupňa zamerať boli výpovede svedkov pracujúcich na dotknutej stavbe, z ktorých výpovedí vyplynulo, že za spoločnosť F. s.r.o. mali vystupovať iné osoby vrátane obžalovaného (nie konatelia P.), tieto iné osoby aj za spoločnosť F. s.r.o. mali podpisovať preberacie protokoly s tým, že bolo úlohou súdov nižšieho stupňa dôsledne vysvetliť, prečo neuverili tým svedkom, ktorí tvrdili, že bratov P. na stavbe videli, a to aj s ohľadom na ne/presvedčivosť vysvetlenia rozporov vo svojich tvrdeniach (svedkovia Mgr. S. O., P. T.), nepoznanie spoločnosti F. s.r.o. (svedkyňa Ing. P. Y.), či práve s ohľadom na podpisovanie preberacích protokolov za spoločnosť F. s.r.o. (svedkovia Ing. P. Y., H. O.) v kontexte záverov znaleckého dokazovania z odboru ekonómie a manažmentu, z ktorého plyní, že v zmysle účtovných dokladov spoločnosti F. s.r.o. všetky finančné prostriedky prijaté na jej bankový účet boli ešte v ten istý deň vybraté v hotovosti, pričom dotknutá spoločnosť nedisponovala žiadnym personálnym a materiálnym vybavením a následne bola aj zrušená.

Vo vzťahu k námietkam obvineného, že okresný súd postupoval svojvoľne, keď nevypočul ani jedného z bratov P., ktorí sa mohli vyjadriť k tomu, či v rámci spoločnosti F. s.r.o. mali figurovať ako biele kone, najvyšší súd uvádza, že zo zápisnice o hlavnom pojednávaní, konanom 20. júna 2022, plyní, že potom, čo sa bratia P. nedostavili na hlavné pojednávanie, boli so súhlasom obvineného a prokurátora prečítané zápisnice o ich výpovediach z prípravného konania, ku ktorým obvinený nepovažoval za potrebné vyjadriť sa.

Na tomto mieste je potrebné ďalej uviesť, že pokiaľ obvinený súhlasí s čítaním zápisnice o výpovedi svedka a tým nežiada jeho osobný výsluch, neznamená, že tento svoj postoj nemôže v priebehu trestného konania zmeniť, avšak takúto zmenu svojho postoja by musel náležite zásadnými dôvodmi plynúcimi najmä z následného dokazovania vysvetliť. V prejednávanej veci však takéto vysvetlenie neplyní ani zo záverečnej reči obhajcu obvineného, ale ani z podaného odvolania. Na strane druhej faktom ale je, že krajský súd v reakcii na odvoláciu námietku obvineného, že súd prvého stupňa dotknutých svedkov nevypočul, ani nevyvinul snahu na zabezpečenie ich účasti, sa nezameral na zisťovanie opodstatnenosti zmeny postoja obvineného, ktorý súhlasil s čítaním zápisnic o ich výpovedí, a jeho odôvodnenie, ale obmedzil sa na ničím nepodporené konštatovanie, že „nebol dôvodný predpoklad, že na hlavnom pojednávaní vypovedať budú“.

Pokiaľ teda krajský súd jasne a zrozumiteľne neobjasnil otázky významné pre rozhodnutie o vine obvineného, nevytvoril obvinenému priestor pre jeho účinnú obhajobu, pre plné uplatnenie jeho procesných práv a tak porušil právo obvineného na spravodlivé súdne konanie, čím naplnil dovolací dôvod v zmysle ustanovenia § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Najvyšší súd preto napadnuté rozhodnutie krajského súdu zrušil (ako aj ďalšie rozhodnutia na zrušené

rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad) a krajskému súdu prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol, keďže dospel k záveru, že vytýkané nedostatky môže napraviť krajský súd, a preto nie je potrebné zrušiť aj rozhodnutie okresného súdu prikázať mu, aby vo veci znovu konal a rozhodol.

Týmto rozhodnutím dovolacieho súdu sa prejednávajúca vec dostala do štádia odvolacieho konania, v rámci ktorého bude krajský súd povinný opätovne rozhodnúť o odvolaniach obvineného a prokurátora pri súčasnej viazanosti odvolacieho súdu vyššie uvedeným právnym názorom dovolacieho súdu v zmysle § 391 ods. 1 Trestného poriadku. V tejto súvislosti je nutné ešte poznamenať, že pokiaľ prokurátor podal odvolanie len čo do trestu [obsah jeho dôvodov tomu ale nenasvedčuje, keďže v podstate namietal právnu kvalifikáciu ustáleného skutku (bolo potrebné sa s takýmto tvrdením prokurátora vysporiadať)] a krajský súd zamietol odvolanie obvineného, z napadnutého rozhodnutia potom nie je zrejmé, na podklade akého opravného prostriedku odvolací súd zmenil aj výrok o vine rozsudku súdu prvého stupňa.

Najvyšší súd pripomína, že dovolanie bolo podané len v prospech obvineného H. F., a preto bude krajský súd v ďalšom konaní limitovaný zásadou zákazu „reformatio in peius“ v zmysle § 391 ods. 2 Trestného poriadku.

Ďalšie námietky nepovažoval najvyšší súd za opodstatnené, prípadne s ohľadom na zrušenie rozsudku krajského súdu a potrebu jeho opätovného rozhodnutia za predčasné (a to najmä námietky týkajúce sa právnej kvalifikácie, či trestu). Nad rámec uvedeného len pre úplnosť najvyšší súd v stručnosti dodáva:

Na námietku obvineného, v ktorej videl porušenie svojho práva na obhajobu, a spočívajúcu v neumožnení účasti jeho druhého obhajcu JUDr. Felšöciho na hlavnom pojednávaní konanom 9. novembra 2022, napriek riadnemu ospravedlneniu a žiadosti o odročenie, pričom uvedený obhajca tak nemohol byť prítomný pri vykonávaní dôkazov, oboznámení spisu, nemohol navrhovať dôkazy a predniesť záverečnú reč správne reagovali už okresný súd priamo na hlavnom pojednávaní (č. l. 2046) aj krajský súd v rozsudku (strana 16) konštatujúc, že žiadosť o odročenie obhajcu JUDr. Felšöciho neakceptovali z dôvodu splnenia podmienok pre vykonanie hlavného pojednávania podľa § 252 Trestného poriadku, keďže nešlo o prípad povinnej obhajoby a na hlavnom pojednávaní bol prítomný obhajca Mgr. Roman Toman, pričom namietanú 5-dňovú lehotu je podľa § 247 ods. 1 Trestného poriadku potrebné zachovať iba vo vzťahu k prvému termínu hlavného pojednávania, pričom podľa § 44 ods. 7, veta druhá, Trestného poriadku pri úkonoch podľa tohto zákona stačí prítomnosť len jedného z nich (ak si obvinený zvolil viacerých obhajcov), ak zákon neustanovuje inak, čo nie je prípad prejednávanej veci.

Vyššie uvedenými námietkami preto obvinený dovolací dôvod plynúci z ustanovenia § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zjavne nenaplnil.

Podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom.

V tejto súvislosti obvinený namietal, že krajský súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia odvolával aj na znalecký posudok z daňovej kontroly voči inej spoločnosti, pričom pokiaľ chcel tento posudok použiť ako dôkaz v trestnom konaní, mal si pripojiť príslušný administratívny spis a tento dôkaz po jeho pripustení najprv vykonať, pričom doplnil, že znalecký posudok z inej daňovej kontroly voči inému daňovému subjektu nie je dôkazom proti daňovému subjektu obvineného.

Z dôvodov napadnutého rozhodnutia je však zrejmé, že krajský súd dokazovanie čítaním znaleckého posudku nevykonával, v tejto súvislosti sa len odvolával na výpovede vypočutých svedkov (pracovníkov daňových úradov), ustálené skutkové závery o tomto dôkaz neoprel, navyše, ako to už bolo vyššie naznačené, dokazovanie v tomto smere ani nebolo potrebné, pretože svedkami spomínaným znaleckým posudkom bola objasňovaná skutočnosť, ktorá nebola predmetom dokazovania v prejednávanej trestnej

veci.

Vyššie uvedenými námietkami preto obvinený dovolací dôvod plynúci z ustanovenia § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku nenaplnil.

Podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku, dovolanie možno podať, ak bol uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávany trestný čin nepripúšťa.

Citované ustanovenie predstavuje osobitný dovolací dôvod vo vzťahu k ustanoveniu § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku pokrývajúceho vo všeobecnosti chyby spôsobené neprávym použitím hmotnoprávneho ustanovenia. Z tohto dôvodu má vo vzťahu k nemu charakter špeciálneho ustanovenia („lex specialis”).

Jeho použitie prichádza do úvahy „len“ v dvoch základných situáciách, a to v prípade, že trest bol uložený mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby, teda pod dolnú alebo nad hornú jej hranicu alebo v prípade, že bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávany trestný čin nepripúšťa, pričom jednotlivé druhy trestu sú vymenované v ustanovení § 32 Trestného zákona.

Obvinený bol v prejednávanej trestnej veci uznaný vinným zo zločinu skrátenia dane a poistného podľa § 276 ods. 1, ods. 4 Trestného zákona (účinného od 1. októbra 2012 do 6. augusta 2024), za ktorý bolo možné uložiť trest odňatia slobody vo výmere od 7 do 12 rokov.

Z ustanovenia § 61 ods. 5 Trestného zákona plnenie, že ak súd odsudzuje páchatel'a za trestný čin skrátenia dane a poistného podľa § 276 ods. 2, ods. 3 alebo ods. 4, trestný čin neodvedenia dane a poistného podľa § 277 ods. 2, ods. 3 alebo ods. 4, trestný čin daňového podvodu podľa § 277a ods. 2 alebo ods. 3, trestný čin nezaplatenia dane a poistného podľa § 278 ods. 2 alebo ods. 3 a trestný čin marenia výkonu správy daní podľa § 278a ods. 2 alebo ods. 3, uloží mu trest zákazu činnosti v hornej polovici trestnej sadzby uvedenej v odseku 2. S poukazom na vyššie uvedené je zrejmé, že za uvedený trestný čin je možné uložiť aj trest zákazu činnosti vo výmere 5 rokov a 6 mesiacov až 10 rokov.

Dovolateľovi bol uložený trest odňatia slobody, teda trest takého druhu, ktorý zákon za prejednávany trestný čin pripúšťa, a to vo výmere 5 rokov, teda síce pod zákonom stanovenú trestnú sadzbu (v rozmedzí od 7 do 12 rokov), avšak za použitia zmierňovacieho ustanovenia o mimoriadnom znížení trestu podľa § 39 ods. 1 Trestného zákona. Krajský súd uložil obvinenému podľa § 61 ods. 1, ods. 2, ods. 5 Trestného zákona (účinného od 1. októbra 2012), aj trest zákazu činnosti výkonu štatutárneho orgánu právnickej osoby na 6 (šesť) rokov. Teda tiež druh trestu, ktorý Trestný zákon za tento trestný čin pripúšťa a v rámci zákonom stanovenej trestnej sadzby.

Z vyššie uvedeného je potom zrejmé, že obvinený vyššie uvedenými námietkami dovolací dôvod plynúci z ustanovenia § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku zjavne nenaplnil, pričom ním namietaná neprimeranosť trestu s ohľadom na vyššie uvedené dôvody nenaplnia žiaden dovolací dôvod, a to ani podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku, keďže tento dôvod možno úspešne uplatniť len na podklade vyššie uvedených dvoch skutočností (trest bol uložený mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby, alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za takýto trestný čin nepripúšťa), ktoré v prejednávanej veci zjavne naplnené neboli.

Vzhľadom na to, že obvinený ako fyzická osoba je subjekt odlišný od právnickej osoby - spoločnosti T. s.r.o., sankcia v daňovom konaní uložená spoločnosti T. s.r.o. nemôže zakladať prekážku „ne bis in idem“ (nie dvakrát o tej istej veci), každopádne však je možné pri ukladaní trestu prihliadnuť na skutočnosť, že v konečnom dôsledku daňové podlžnosti spoločnosti T. s.r.o. boli voči štátu uhradené (ak by z vykonaného dokazovania vyplynulo, že k tomu v skutočnosti aj došlo).

Pokiaľ ešte obvinený namietal neprimeranú dĺžku konania konštatujúc, že právoplatné skončenie

trestného konania nastalo po desiatich rokoch od spáchania skutku, čím bola porušená individuálna aj generálna prevencia, právo na spravodlivý proces, Ústava Slovenskej republiky, Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd, Listina základných práv a slobôd, čo by malo mať odzrkadlenie vo výške trestu, či dokonca v zastavení trestného konania, v tomto smere je nutné poukázať na tú skutočnosť, že sudy nižšieho stupňa dĺžku konania v prospech obvineného v prejednávanej veci pri ukladaní trestu zohľadnili (strana 17 odôvodnenia rozhodnutia okresného súdu, strana 15 odôvodnenia rozhodnutia krajského súdu), čo znamená, že sudy nižšieho stupňa na otázku neprimeranosti trestu s poukazom na dĺžku konania reagovali a obvinený na ňu dostal adekvátnu odpoveď.

Každopádne však, keďže napadnuté rozhodnutie bolo zrušené, je otázka trestu v tomto štádiu konania predčasná.

Rovnako tak s ohľadom na zrušenie napadnutého rozsudku predčasnou je aj otázka právnej kvalifikácie, preto len pre úplnosť je potrebné dodať, že podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Nesprávnym právnym posúdením zisteného skutku sa rozumie situácia spočívajúca v tom, že skutok bol v napadnutom rozhodnutí kvalifikovaný ako trestný čin, napriek tomu, že nešlo o žiaden trestný čin, alebo že ustálený skutok vykazuje znaky iného trestného činu, alebo že obvinený bol uznaný za vinného z prísnejšieho/miernejšieho trestného činu, než ktorého sa ustáleným skutkom dopustil. Podstatou správneho posúdenia skutku je aplikácia hmotného práva, teda situácia, že skutok zistený v napadnutom rozhodnutí súdu bol subsumovaný - podradený pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone, pričom len opačný prípad (nesprávna subsumpcia) odôvodňuje naplnenie tohto dôvodu (primerane napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3Tdo/29/2018, 2Tdo/6/2019, 5Tdo/48/2018).

Inak povedané, vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému skôr konajúcimi súdmi, vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku, môže obvinený v dovolaní uplatňovať len námietky právneho charakteru a nikdy nie námietky skutkové. Za skutkové sa pritom považujú tie námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne proti hodnoteniu dôkazov súdmi oboch stupňov - ich posudzovanie je dominanciou konania odvolacieho. Dovolací súd nie je možné chápať ako tretiu „odvoláciu“ inštanciu zameranú na preskúmanie rozhodnutí súdu druhého stupňa [primerane uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 2Tdo/7/2018 z 3. septembra 2018 (publikované v Zbierke pod číslom 96/2018)].

Dovolací súd teda hodnotí skutkový stav pri rozhodovaní o dovolaní, ktoré sa opiera o dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku len z toho hľadiska, či skutok, z ktorého bol obvinený uznaný za vinného, a ktorý je vymedzený v takzvanej skutkovej vete napadnutého rozsudku, zodpovedá znakom skutkovej podstaty príslušného trestného činu, pod ktorú bol napadnutým rozsudkom podradený.

Dovolateľ bol v úvode označeným rozsudkom krajského súdu uznaný vinným zo zločinu skrátene dane a poistného podľa § 276 ods. 1, ods. 4 Trestného zákona (účinného od 1. októbra 2012 do 6. augusta 2024).

Z obsahu skutku tak, ako ho krajský súd ustálil a pojal do takzvanej skutkovej vety svojho rozsudku, v podstate (zjednodušene povedané) plynie, že

ako konateľ obchodnej spoločnosti T. s.r.o., a ako osoba zodpovedná za riadne plnenie daňových povinností obchodnej spoločnosti T. s.r.o., vedomý si svojej povinnosti vykonávať svoju pôsobnosť s odbornou starostlivosťou, v úmysle skrátiť daň z pridanej hodnoty a túto neuhradiť do štátneho rozpočtu, v daňových priznaniach obchodnej spoločnosti T. s.r.o. k dani z pridanej hodnoty podaných v

období od 27. februára 2012 do 26. novembra 2012 príslušnému správcovi dane - daňovému úradu neoprávnene a teda v rozpore s § 49 ods. 1, ods. 2 písm. a) a § 51 ods. 1 písm. a) zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov uplatnil odpočítanie dane z pridanej hodnoty z faktúr vystavených dodávateľom obchodnou spoločnosťou F. s.r.o., za dodané stavebné práce, ktoré však dodávateľ obchodná spoločnosť F. s.r.o. reálne nedodala, čím takto za zdaňovacie obdobia január 2012, február 2012, marec 2012, apríl 2012, máj 2012, jún 2012 a október 2012 neoprávnene ponížil daňovú povinnosť obchodnej spoločnosti T. s.r.o. na dani z pridanej hodnoty za vyššie uvedené zdaňovacie obdobia k dani z pridanej hodnoty, spolu vo výške 611.272,72 Eur a v tejto výške aj skrátil daň z pridanej hodnoty, ktorá tým nebola odvedená do štátneho rozpočtu Slovenskej republiky.

Z uvedeného je teda zrejmé, že obvinený mal vo veľkom rozsahu skrátiť daň, čím nepochybne vyššie uvedený zločin skrátenia dane a poistného podľa § 276 ods. 1, ods. 4 Trestného zákona (účinného od 1. októbra 2012 do 6. augusta 2024) mal spáchať.

Krajský súd preto ustálený skutok, ktorého správnosť a úplnosť dovolací súd vychádzajúc z ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i), časť vety za bodkočiarkou, Trestného poriadku nemôže skúmať a ani meniť, správne právne kvalifikoval.

Vyššie uvedenými námietkami preto obvinený dovolací dôvod plynúci z ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku zjavne nenaplnil.

Vzhľadom na to, že najvyšší súd zrušil napadnuté rozhodnutie krajského súdu, pričom v novom konaní bude musieť odvolací súd postupovať v súlade s § 2 Trestného zákona upravujúcim jeho časovú pôsobnosť, otázka prerušenie konania, či už za účelom podania návrhu na ústavný súd alebo prejudiciálnej otázky sa stala neaktuálnou.

II. Podľa § 380 ods. 2 Trestného poriadku, ak sa vykonáva na obvinenom trest odňatia slobody uložený mu pôvodným rozsudkom a dovolací súd na dovolanie výrok o tomto treste zruší, rozhodne súčasne o väzbe.

Vzhľadom na to, že na obvineného, vychádzajúc z odpisu registra trestov, sa hľadí, akoby nebol odsúdený, pričom v minulosti ním spáchané trestné činy spadajú do obdobia pred viac ako desiatich rokov vo vzťahu k trestnej činnosti, ktorá sa mu kladie v prejednávanej veci za vinu, ako aj na skutočnosť, že v základom konaní v prejednávanej veci obvinený vo väzbe nebol, dospel najvyšší súd k záveru, že dôvody väzby v prejednávanej veci neexistujú, a preto obvineného do väzby nevzal.

Pokiaľ ešte obvinený v podanom dovolaní navrhoval v zmysle § 380 ods. 4 Trestného poriadku odložiť alebo prerušiť výkon trestu, k tomu je potrebné uviesť, že takáto možnosť prichádza do úvahy v prípadoch, ak obvineným namietané pochybenie súdov nižšieho stupňa je na prvý pohľad jasné, zrejmé, a tak závažné, že pri jeho existencii už ďalší výkon trestu odňatia slobody neobstojí, nie však za situácie, že ustálenie obvineným namietaného pochybenia súdov nižšieho stupňa závisí od samotnej prieskumnej právomoci najvyššieho súdu, teda od samotného rozhodnutia o podanom dovolaní, čo bol aj prípad prejednávanej veci.

Na základe vyššie uvedených dôvodov preto senát najvyššieho súdu jednomyseľne rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu riadny opravný prostriedok nie je prípustný.